

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körut 65. szám.
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnepnap után is.

II. év.

Budapest, 1898, szerda, augusztus 10-én.

220. szám.

Egy gyékényen.

(p—d) Mintha nem lenne elég, amit ugyse tudnak a kiegyezés dolgában, egyszerűen csak előállottak innen is, túlhan is vállalkozó szellemű férfiak, akik azt tüzték ki célul, hogy még több titokzatos-ságot vigyenek belé ebbe a titokzatos materiába. Sikerral is járt a vállalkozás, ma már pompásan fest a vetése, vigan ringanak a kalászhai. Boszantó dolog, de tisztára igaz, hogy bekövetkezett a gyomlálás szüksége, mert különben ez a vetés még azt hinné magáról, hogy ő tiszta buza.

Nálunk is, Ausztriában is belevonták a felség személyét a kiegyezés vitáiba, jósolgatásaiba s mindkét oldalon kiderítették természetesen, hogy a király avagy a császár csak azt akarhatja, a mit ők, már mint azok a vállalkozó szellemű urak akarnak.

Nincs miért titkolnunk, hisz olvashatni mindennap a cikkekét, amelyekben utalás esik a koronázási esküre, a törvények szentesítő záradékára, a nép akarata . . . Odaát pedig azt rebesgetik, hogy bukik Bánffy, mert nagy bűne van: nem akar se provizóriumot, se tizennegyedik szakaszt, már pedig a császár sohse enged meg ezt vagy amazt.

Nem tudjuk, mi módon tudták meg a mi kedves kollégáink a felséges ur akaratát, nem is kérjük tőlük számon a

hireik forrását. Más irányban akarunk velük egy pár szót váltani.

Első sorban is arra akarjuk figyelmeztetni e vállalkozó urakat mindkét oldalon, hogy nézzenek csak egy kicsit egymás szemé közé, bizony nem állják meg nevetés nélkül, ha látják, hogy kik kerültek egy gyékényre. Azok, akik mindenáron a külön vámterületet akarják és azok, akiknek a törvénytörés, alkotmányrontás sem elég nagy fizetség a közös vámterület fentartásáért. Bizony furcsa társaság: az osztrák reakzionáriusok és a magyar vörösek; ők találkoztak össze ebben a maximában: „Und der Kaiser absolut, wenn er unseren Willen thut“.

De mégse ez a legfurcsább a vállalkozásukban, hanem az, amiről mindkét oldalon megfélekednek.

Mert igaz, hogy nagy politikai példány Lakatos Miklós és kell, hogy nagy súlya legyen az ő akaratának, valamint, hogy nagy tényező Kiss Mihály jászfényszaruí czivis akarata is. De alássan bocsánatot kérünk, talán mégis megvan engedve az is, hogy a koronának is legyen kívánsága, akarata, meggyőződése. Sőt némi túlzással talán azt is lehetne mondani, hogy a két akarat közül nem mindig a Kiss Mihály uramé a bölcsőbbik.

Ha Kiss Mihály uram az utóbbi időkben járt volna az elemibe, bizonyosan megtanulta volna a „népisme“ című

oktató könyvecskéből, hogy az államhatalmat két egyenlő erejű tényező alkotja: a nép és a korona. Kiss Mihály pedig egymagában csupán a népet képviseli. Sőt talán nem is az egész népet. De hát Kiss Mihály rég járt a normális iskolába, akkor még nem tanítottak „népismét“, tehát ő nem tudhatja, hogy kár azonnal a koronázási esküre hivatkozni, mihelyt ő azt hiszi, hogy a korona nem azt akarja, amit ő akar. Ennyiben menthető is az ő eszejárása. De azért még sem ártana, ha például a hangosabb Kiss Mihályok megvennék néhány forintért, sőt el is olvasnák Nagy Ernőnek a „Közjog kézikönyve“ című munkáját. Nagyon érdekes könyv az, sok mindent meg lehet belőle tanulni.

Nem tudjuk hamarosan, hogyan hívják az osztrák Nagy Ernőt, de bizonyos, hogy az osztrák vállalkozók viszont azt nem olvassák. Mert különben egyenesebben járna az eszük és nem okoskodnának úgy, hogy mert az osztrák miniszterelnök nem tudja elvégezni a feladatát, amelyre vállalkozott, tehát bukni kell a magyar miniszterelnöknek; mert az osztrák alkotmány léket kapott, tehát a magyar közjogból kell kihásonítani egy darabot.

Az osztrák vállalkozók különben alkalmasint nagyot néznének, ha a közjog buzgó olvasására serkentené őket az ember. Hát olyan is van? Hát van még más is, mint a tizennegyedik szakasz? De

A végzet.

Írta: Guy de Maupassant.

Tavaly októberben, egy borus, esős nap reggelén, levelet kaptam Alphonse Chambouilletől, a „Libre France“ szerkesztőjétől. A levélben mindössze ez állott:

„Orvos ur!

Legyen szives lehetőleg ma délelőtt tizenegy és tizenkét óra közt egy igen fontos ügyben meglátogatni. Híve:

Alphonse Chambouillet.“

Az idő csunya volt ugyan és nekem egyáltalán semmi dolgom sem akadt a rue Trois Mousquetaires felé, ahol Chambouillet lakott, mindazonáltal, az ügy fontosságára való tekintettel, engedtem a meghívásnak.

A szerkesztő épen reggelinél ült, mikor az inással beküldtem névjegyemet. Látszólag nagyon jó hangulatban volt; cognackal, likőrökkel és cigarettékkel kínálgatott, közben pedig nagyon jóízűen gyúrta le a reggeli könnyű, de nagyszámu fogásait.

— Kedves orvos ur, szólott, mikor reggeli után szobájába mentünk és velem, a dívánon ülve szemben, egy nagy támlásszékekben elhelyezkedett, én igen bizalmas természetű mandátumot akarok önre ruházni.

— Mindenképen megbízhatik bennem, szerkesztő ur, feleltem mosolyogva.

— Előbb azonban el kell mondanom életem történetének jelentékenyebb fejezeteit. Foglalkozik ön a keleti népek filozófiájával?

— Nagyon keveset, szerkesztő ur.

— Mindegy. De azt tudhatja azért, hogy a keleti népek fatalisták.

— Tudom.

— És ön, orvos ur, nem az?

— Valóban, nem mondhatnám határozottan. Néha — kicsit.

— Látssa, kérem, pedig az roppantul okos és igaz dolog.

Mindenkinek van végzete, s a végzetét senki el nem kerüli. Példának okáért, az egyik ember hajóskapitánynak született és az van róla megírva, hogy a tengeren haljon meg. Adjon neki milliókat, igyekezzék bármivel a szárazföldre kötni, ha akarna is maradni, akkor sem tudna. Neki tengerre kell menni és a tengeren pusztul el. Egy másik emberről az van megírva, hogy az utczán nyomorúságban kell meghalnia. Az illető esetleg dögzsdag szülők gyermeke és megnövekedvén, maga is gyarapítja vagyonát.

Mindegy. A vége mégis csak az lesz, hogy a legnagyobb nyomorúságban az utczán hal meg, Nekem, és tulajdonképen csak ezt akartam elmondani, az a végzetem, hogy ujságíró legyek. Jogásznak készültem és fényes pályafutás állott előttem. Nem kellett. Nagybátyámról óriási kábelgyár maradt rám. Eladtam. Szüleim nagy vagyona, meiyet javarészt én örököltem, fölöslegessé tette, hogy dolgozzam. És én mégis dolgoztam. Nem kellett nekem semmi, nem akartam semmit, csak ujságíró akartam lenni, azaz hogy nem is akartam, de azzá kellett lennem. Így akarta a végzet.

— Úgy gondolom, szólottam közbe, hogy az ujságírást igen nagyrabecsült és nemes hivatás.

— Nagyrabecsült és nemes hivatás! Óh, orvos ur, ha ön tudná, hogy mi az ujságírást és hogy kik az ujságírók! De ön azt nem is tudhatja. Nos, hát én megmondom. Mi vagyunk azok, akiknek szolgálatát mindenki kívánja, s akiknek senki sem ad semmit ingyen; mi nagygyá teszünk sokakat és közben magunk aprók maradunk; mi vagyunk azok, akik az örök névtelenség homályában pazaroljuk el szellemi és lelki erőnket, mi vagyunk azok, akik mindenkinek baját átérzik s aki elől mindenki elzárkózik örömmel idején. Mi vagyunk azok, akiket lenéznek, azok, akiket mi tettünk valamivé, mi vagyunk, akiket csodálnak, megvetnek, szeretnek, gyűlölnék, sajnálnak és — irigyelnek. Lázás munkával, folytonos izgalommal és örökös bizonytalanságban dolgozunk. Egész pályánkon mindig ég és föld között lebegünk, mint a proféta koporsója. Nem biztos a kenyertünk, nem biztos a karrrierünk, nem biztos semmink, csak az biztos, hogy elkoptatjuk magunkat, szellemünket, lelkünket és testünket egyaránt s aztán — nos aztán, öreg korunkra semmik, koldusok vagyunk. Ime, orvos ur, ez az a nagyrabecsült és nemes hivatás — minden túlzás nélkül.

Nem szóltam semmit. Végre is, ő bizonyára jobban ismeri a dolgokat, mint én, aki távol állott tőlük.

— Igen, orvos ur, úgy van. És az a legnagyobb szerencsétlenség, hogy idővel elemnket is megtámadja a sokesztendei gyors munka. Magamon érzem. Igen, meg vagyok róla győződve, hogy én már egészen elkoptattam az eszemet.

Ez utóbbi szöveget roppant izgatottan

nemcsak ezért néznék ők le a szelid figyelemzetet. Hanem azért is, mert: majora canamus. Ők nagyobbakra törnek, ők nagy politikát csinálnak, ők a monarchia tekintélyének a csöszvei.

A monarchia tekintélye pedig attól függ, hogy:

képesek-e a kormányok Magyarországon is elégedetlenséget kelteni;

képesek-e Magyarországot is közjogi fergetegek közepébe kergetni;

képesek-e az aspirációkat oly erőszakkal leszorítani az egyik oldalon, hogy azok minél vadabb energiával törjenek ki a másikon, már mint a politikai kiegyezés esetleges revíziója körül.

Egy kis abszolutizmussal fenyegetnek meg bennünket ezek a jó urak arra az esetre, ha nem enged a magyar kormány, ha nem tenyészt magának Bánffy is Wolffokat, meg Wacht am Rheinos, vagy milyen nótás népgyűléseket. Kissé begyöpösödött azoknak az uraknak a logikája, azért hiszik, hogy még ma is az osztrák alkotmányosságtól függ a magyar alkotmány épsége. Mäskülönben belátnák, hogy rég elmúltak ezek az idők és hogy ma a magyar alkotmány garanciája épenséggel nem abban van, hogy Ausztriában a tizennegyedik szakasz van-e, vagy más is.

Tessék csak megnyugodni a vállalkozó uraknak innen is, túlra is, nem az ő szavuk alapján fog kifejlődni a kibontakozás. A koronához pedig ne merészkedjenek, mert legalább Magyarországon elég erős a közvélemény, hogy kegyetlenül meglecckéztesse őket.

Elismerjük, hogy elég nehéz a szituáció, amely őket egy gyékényre tudta összehozni, de ahhoz még nem eléggé súlyos a helyzet, hogy ezek a vállalkozók legyenek az urai.

POLITIKAI HIREK.

Strossmayer. Zágrábból telegrafálja tudósítónk: Az „Agramer Zeitung” írja: Az „Agramer Tagblatt” tegnapi számában „a legjobb információk alapján” azt írta, hogy Strossmayer püspököt az országos kormány egy tisztviselője kérte fel, hogy jelenjék meg a báni palotában, ahol gróf Khuen-Héderváry ő felsége kabinetirodájának egy megbízását közölte vele. Ennek ellenében, a mi tudomásunk szerint, Strossmayer püspök a maga szántából jelent meg a báni palotában, nyilván, hogy bizonyos, egyházmegyéjét érintő ügyekben felvilágosítást adjon.

Magyar-osztrák határigazítás. Zágrábból táviratozzák nekünk mai kelettel: A sichelburgi határkérdések ügyében kiküldött magyar bizottság ma a helyszínen megkezdte munkálatait. A bizottság tagjai Tátray miniszteri tanácsos, Badovinac miniszteri tanácsos és Bojnicie országos régész. Első sorban régiségek utáni ásatásokról van szó, amelyek eredménye alapján az egykori Sichelburgnak hovátartozását fogják megállapítani. E munkálatok egy hetet fognak igénybe venni.

A politikai helyzet.

Az események pihennek, csak a sajtó nem pihen. A válsághírek elaludtak, csak az ellenzéki lapok riasztják föl. A miniszterek is pihennek már, csak a toll emberei nem akarnak nyugodni.

Pedig ma sem történt semmi, csak úgy, mint tegnap. A mai nap egyetlen nagy eseménye, hogy Goluchovsky külügyminiszter Isehlben hosszabb kihallgatáson volt a királynál s megtette előterjesztéseit. A miniszter délután résztvett az udvari ebéden.

Nagyon jellemző a helyzetre, legfőképpen pedig a Lloyd-épületben uralkodó felfogásra az az érdekes nyilatkozat, melyet a szabadelvű párt egyik jelesebb tagja lapunk egy tudósítója előtt tett s amelyet itt sietünk közreadni.

A szabadelvű-párt hangulata.

Lapunk egyik dolgozótársának alkalmá volt ma a szabadelvű párt egyik előkelő tagjával beszélni,

akinek nyilatkozata a kormány terveit és a szabadelvűpárti klub hangulatát igen érdekesen tükrözi vissza.

A nyilatkozat így hangzik:

Nem értjük, honnan eredhetett az a hír, mely oly csodálatos pozitivitással konstatálja a szombati és vasárnapi bécsi miniszteri tanácskozásnak eredménytelenségét. Honnan tudják ezt olyan bizonyosan? Az meg már egyenesen dajkamese számba-megy, hogy Thun és Bánffy közt személyes konfliktusról is beszélnek, mintha a két miniszterelnöknek nem volna más baja és gondja, mint az, hogy egymással haragosdit játszzék.

A helyzet korántsem ilyen. A miniszteri tanácskozások, ha nem is végződtek döntő vagy befejező eredménnyel, mégsem vezettek szakításra és báró Bánffy meg gróf Thun közt ma épen olyan barátságos a viszony, mint volt Thun hivatalbalépésekor, ami nem jelenti azért azt sem, hogy mindketten Castor és Pollux szerepére vágyakoznának.

Ellenben kétségtelen, hogy a vasárnapi miniszteri tanácskozásokon mindkét oldalról mutatkozott a kibontakozás utjának megkeresésére való őszinte hajlandóság és hogy Thun kénytelen volt Bánffyval szemben elismerni a magyar miniszterelnök álláspontjának korrekt és helyes voltát.

Épen erre való tekintettel Thun bejelentette Bánffynak, hogy a még rendelkezésére álló időben meg fogja még egyszer kísérelni a Reichsrathnak munkaképesé tételét. E célból még e hét folyamán érintkezésbe lép a pártok vezérférfáival és pusztán azon az alapon fog velük tárgyalni, hogy a szeptemberben összehívandó Reichsrath fogjon hozzá a kiegyezési javaslatok tárgyalásához.

Gróf Thun e konferenciának eredményéről még e hónap folyamán beszámol báró Bánffynak, kivéve e célból még augusztusban újabb találkozására lesz. Ezen a találkozón fogja a két miniszterelnök fixirozni a szeptemberben össze-

mondta ki. Tehát ezért hivatott, gondoltam ebben a pillanatban.

Chambouillet itnémi szünetet tartott. Láttam az arcán, hogy tusakodik magával, megtegye-e azt a vallomást, amelyet el kell mondania, ha azt a bizonyos bizalmas természetű mandátumot rám akarja ruházni.

Végre megszólalt. Halkan, mintha attól tartana, hogy meghallja valaki.

— Az utóbbi időben, orvos ur, igen gyakran rajtakaptam magamat a társaságban, a szerkesztőségben, a klubban, mindenütt, ahol megfordulok, hogy olyan dolgokat beszéljek, amelyeknek értelmét nem is tudom, vagy legalább olyankor mondom őket, amikor semmi értelmük sincs. Egyik-másik élesebb szemű ember furcsa szemeket mereszt rám, vannak viszont, akik szánakozva mosolyognak a hátam mögött. Tisztán látom a helyzetemet és ne is kísérlel meg, hogy képzelődésnek tartsa. Én sok jeltől látom, hogy a rettenetes paralizis kerített hatalmába és nincs menekülés. Azért hivatam önt orvos ur, hogy megbizzam. Kísérjen engem mindenhova, ahova megyek.

A melyik ajtó én előttem nyitva van, nyitva van az ön előtt is. Kövessen a klubba, színházba, kávéházba, társaságba, mindenhova. Tudom, hogy ez nem orvoshoz méltó foglalkozás, de az istenre kérem, tegye meg. A praksisát akár abba is hagyhatja, bőven kárpótolom. Azt akarom, hogy följegyezze, ha valami különöset mondok, vagy érthetlent, vagy nem helyénvalót. Ön ügyes ember, orvos ur és meg tudja ezt csinálni anélkül, hogy bárki is észrevenné. Majd egyszer aztán elkérem a jegyzeteit.

Csodálkozó pillantásokat vetettem rá.

Nem értettem egészen, hogy mit akart, de nem mertem kérdezősködni. Mire elhallgatott, egészen elsápadt, nehéz verejték-csöppek borították arcát és a haja is összekuszálódott. Nem lehetett ráismerni arra a jókedvű urra, aki az imént nagy étvágygyal fogyasztotta el nem tudom hány fogásból álló reggelijét.

— Jól van szerkesztő ur, szóltam némi gondolkodás után — elfogadom a megbízást. Megjegyzem azonban, hogy egyáltalán nem tartom komolyaknak az ön aggodalmait.

— Az az ön dolga — felelt Chambouillet — majd meglátja, hogy komolyak-e, vagy nem?

A második hónap végén, épen karácsony tájban, valami estélyről kísértem haza Chambouillet-t, aki időközben igen bizalmas barátomná lett. Mikor hazaértünk és leültünk dolgozószobájában a kandalló mellé, félénken megkért, hogy adjam át neki a jegyzeteimet. Megígértem, hogy másnap délután elhozom valamennyit, aztán hosszas bucsuzás után ott hagytam és haza hajtattam.

Egész éjszaka, és még másnap is azon törtem a fejemet, hogy micsoda ürügygel tudnám elhalasztani a végzetes jegyzetek átadását; de nem jutott eszembe semmi mentő gondolat. Chambouillet különben is makacs, mint a hétégek általában, a kifogás tehát ugysem használt volna sokat.

Rossz sejtelmekkel eltelve vittem el hozzá este az irásokat. Kezdetben csak forgatta a lapokat, nem mert a sorokra nézni, utóbb elolvasott egy mondatot és láttam, hogy az arca nagyon elkomorult. Aztán félretette a papírokat és kijelentette, hogy rosszul érzi ma-

gát és lefekszik. Nehéz szívvel hagytam ott a házat és sokáig ödöngtem az ablakok alatt. Aztán hazamentem és lefeküdtem, de álom nem jött a szemeimre.

Jókor reggel, alig hogy a nagy kimerültségtől elszunnyadtam, kétségbeesett arccal ront be hozzám Chambouillet inasa és jelenti, hogy az ura agyonlőtte magát az éjszaka. Mint egy örült, úgy kapkodtam magamra néhány ruhadarabot, aztán a nagy bundámat és a kapu előtt várakozó kocsiba vetettem magamat. A két fekete sebesen repült végig a még néptelen utcákon és rövid idő múlva már szerencsétlen barátom holtteste előtt állottam. Egyszer lőtt csak, a fejébe; a golyó nyomban megölte.

Értesítettük a katasztrófáról a hatóságokat is. Chambouillet ravatalra került, a lapok elsírátták, a barátai meg kikísérték utolsó útjára. A hagyaték összeírásakor két levelet talált az egyik hivatalnok. Az egyik F. grófnak szólt, aki Chambouilletnek hatezer frank kártyapénzzel tartozott, ebben nem tudom, hogy mi állott. A másik levél az enyém volt. Ötezer frank volt benne bankjegyekben és egy papírszeletke. A papírra csak ez volt írva:

„Kedves barátom!

Utólért végzetem. Jegyzeteidből kiolvastam, hogy paralizisem rohamosan fejlődik. Nem akarom az utolsó stádiumot megvárni. Jobb így. Isten áldjon meg drága barátom.

Alphonse Chambouillet.”

P. S. Mellékeltam fáradozásaid jutalmául ötezer frankot.

ülő magyar képviselőház és a minden valószínűség szerint egybehívandó osztrák Reichsrath-al szemben követendő eljárásokat. Az bizonyos, hogy Bánffy most is csak a legtörvényesebb álláspontot foglalta el és kereken kijelentette, hogy Magyarországon új provizórium lehetetlen és a kiegyezés a 14. §. alapján ki van zárva. És miután ez így van most, Bánffy alatt, miért volna másként, ha más jönne a helyébe? Miért képzelik az osztrákokat olyan rövidlátóknak, akik képesek volnának feltenni, hogy más miniszterelnökkel szemben kényelmesebb lesz az álláspontjuk? Hiszen éppen az ellenkező áll. Bánffy őszinte híve a gazdasági összetartozandóságnak a monarchia két állama között és nem rajong valami nagyon az önálló vámterületért, de az osztrák állapotokért nem ő felelős. Mindenki más pedig azzal kezdené programját:

— Miért ne lehetne önálló vámterület?

A szabadelvű párt nem fél semmitől. A párt erősen meg fog állani vezéré mellett, ha a dolog kenyértörésre kerül. És biztosíthatom önt, hogy azok a kalandos helyzethírek csak addig fognak szállingózni, míg a szabadelvű pártnak végre alkalma lesz impozánsan megnyilatkozhatni. Az első pártkonferencián el fog dőlni az egész válság. És Bánffynak a helyzete is rögtön szilárdabb lesz, mihelyt meggyőződhetett pártjának magatartásából, hogy a szabadelvű párt is ugyanazt akarja, amit ő.

Annai bizonyos, hogy a szabadelvű párt nem valami jó szemmel látta Kállay beavatkozását és él a gyanupörrel Goluchowski fellépésével szemben is. De Kállayról tudjuk, hogy neheztelődve távozott Budapestről, mert ezelt érni nem tudott, Goluchowski pedig . . . no, de erről inkább hallgatók.

A kiegyezés kérdése sem Bánffy, sem Thun ügye, az a monarchia legvitalisabb érdeke és miután a monarchiának fenn kell állania, egészen biztosra vehető, hogy 1899. január elsején túl is fenn fog állni . . .

A külügyminiszter félhivatalosa.

Eddig hallgatott, de mamegszólala külügyminiszterium félhivatalosa is, a „Fremdenblatt“. Békéltetni és egyeztetni akar, de kissé homályosan és általánosságban. Lát ugyanis módot a békés kibontakozásra, de egyelőre nem árulja el, hogy mit. Cikkében egyébként ezeket mondja:

„Bánffy nyilatkozata, hogy új provizórium nem lehetséges, még nem zárja ki, hogy ha minden más eszköz megtagadja a szolgálatot, a vámpolitikai egyensúly és összefüggés továbbra is fentartassék, habár más formában és nem a vám- és kereskedelmi szövetség formájában. Mi tehát azt hisszük, hogy nem csupán a két államfél közötti gazdasági elkülönítés és az osztrák belső krízis ujalagos kiélesítése között van választás; nem lesz szükséges ezt az alternatívát bevallani. Még mindig van egy más mód a kibontakozásra, amely sem az eddigi egyesült vámterület szétválasztására, sem olyan kísérletre nem vezet, amely a nyugati államféllel a leghevesebben megáztassa és fejlődésének folytonosságát megörjti. Ha Magyarországbau csakugyan ragaszkodnak ahhoz a nyilatkozathoz, hogy újabb provizórium lehetetlen, ezzel még nincs elvágva az útja minden lehetőségnek arra nézve: valami módon a gazdasági összetartozandóságot fentartani. De amíg ez a lehetőség fennáll, annak felhasználására gondosan törekedni kell. Remélhetőleg Magyarországon végre is felismerik, hogy onnan is hozzá kell járulni a helyzet nehézségeinek enyhítéséhez. Ha emellett kellemetlenségek támadnak is, amelyek különben könnyen elviselhetők, ha a várt előnyök egy része eltűnik is, de sokkal nagyobb az a nyereség, ami a két államfél szoros viszonyából mindegyik részre hárul. Kiemelhetők e

mellett az érzelmi momentumok fontosságát is; az osztrák nép nem értené meg, hogy olyan időben, amikor a nélkül is bonyolódott feladatokat kell megoldani, miért nehezíti Magyarország a megoldást az ő türelmetlenségével? Mindazok az okok, amelyekre odaát hivatkoznak, nem teszik ide át megfoghatóvá azt, miért van ez a kéréssel szembeni szorongatás? A közvéleménybe a bizalmatlanság így fészkei be magát, ami a kiegyezési javaslatok megítélésének nem esik javára. Németek és szlávok, a legkülönböző pártok tagjai akkor ezeket a javaslatokat gyanus szemmel fogják tekinteni. Aki ragaszkodik a két állam közösségéhez és összetartozandósághoz, annak akarnia kell mind a két részről a népek egymás iránti bizalmát. Ilyen komplikált számadásban, amilyen a kiegyezés az ő ezerféle alkérdéseivel, az összetételt nem lehet minden egyes pontnak vizsgálatától függővé tenni. Azért szükséges, hogy itt és ott bizalom uralkodjék, ezt kell a két állam viszonyának alapjává tenni; ez éppen olyan fontos, mint maga a törvény. Már ezért is kerülni kellene az olyan magatartást, amelyiket, legyen különben bármilyen jogosult, a nép meg nem értvén, ezt az állapot szétzuhatja.“

Nec volumus, nec possumus.

A félhivatalos „Nemzet“ ma a bécsi lapok támadásaival foglalkozva, azt mondja, hogy báró Bánffy Dezső nem fog letérni a törvény talajáról, de nem tenné meg a helyében más sem.

Majd a következő kijelentést teszi:

„Mi mindent elkövetünk, hogy az alkotmányos feltételek mellett létrejöhessen a kiegyezés. Erről nem mondunk le még a tizenkettedik órában sem. Megteszünk mindent, jóformán körömszakadtáig. De arra, amit a báró Bánffy Dezső miniszterelnököt oly élesen támadó, megátalkodott, okatlan makacssággal vádoló bécsi lapok követelnek tőlünk, magyaroktól, csak egyetlen feleletünk lehet: Nec volumus, nec possumus!“

KÜLFÖLD.

Szerbiából kitűnt cseh lap. Belgrádból táviratozzák, hogy a szerb belügyminiszter megvonta a „Narodni Listy“-tól a postaszállítási jogát, mert ellenséges magatartást tanusit Szerbiával szemben. A „Narodni Listy“ volt tudvalevőleg az a lap, mely közölte Milannak Natáliához írt levelét, melyről később kisélt, hogy falsifikáció.

A béketárgyalások.

New-York, augusztus 9.

A „New-York Herald“ washingtoni jelentése szerint arra az esetre, ha Spanyolország válasza nem lenne kielégítő, Sampson tenger-nagy parancsot kap, hogy Spanyolországba induljon.

Washington, augusztus 9.

A spanyol kormány választását valószínűleg még a minisztertanács mai ülése előtt átadják Mac Kinley elnöknek. A spanyol jegyzék tartalmát teljesen titokban tartják, de alapos az a föltevés, hogy Spanyolország, noha a főpontokhoz hozzájárult, nem fogadja el az amerikai feltételeket minden ellenvetés nélkül, mert Amerika békülékeny szellemében bizva, a kevésbé lényeges pontok tekintetében bizonyos enyhítéseket igyekszik elérni. A kabinet egy tagja a hírlapírók előtt úgy nyilatkozott, hogy az Egyesült-Államok ragaszkodni fognak azokhoz a feltételekhez, amelyek nem érintenek oly kérdéseket, amelyeket Amerika további tárgyalások számára tartott fenn.

Harcz Manilla körül.

Hongkong, augusztus 9.

A „Petra“ német gőzhajó, amely Manillából érkezett ide, azt hozta hírről, hogy a spanyolok július 31-én két ízben megtámadták az amerikai csapatokat. Az első támadásnál az amerikaiak tüzelése zavart idézett elő a spanyol centrumban és

visszavonulásra kényszerítette a támadókat. A második támadást szintén visszaverték. A spanyolok folytonos tüzelés közben vonultak vissza. Az amerikaiak vesztesége 11 halott és 37 sebesült; a spanyoloké állítólag igen jelentékeny.

New-York, augusztus 9.

A „New-York Journal“ szerint a spanyolok a Manilla mellett levő amerikai tábor megtámadásánál július 31-én 200 halottat és 300 sebesültet vesztek, az amerikaiak vesztesége 9 halott és 44 sebesült.

New-York, augusztus 9.

A spanyol és amerikai csapatoknak július 31-én Manilla mellett vívott ütközetéről a „New-York Herald“ hongkongi távirata a következő részleteket jelenti: Az ütközet Malte külvárosban éjnek idején kezdődött és három órán át tartott. A spanyolok többször kísérletet tettek arra, hogy az amerikaiak jobb szárnyát megkerüljék. Egy spanyol csapat az országot mentén lévő sűrű erdőben helyezkedett el és onnan tüzelt. Hogy ezt a csapatot állásából kiűzzék, rohamot parancsoltak. A csapatot megrohanták és majdnem teljesen megsemmisítették.

Hazavitt spanyolok.

Gibraltár, augusztus 9.

A „Hesperia“ gőzhajó ideérkezett 239 spanyol tengerészkeltonával, akik az amerikaiak által elfogott hajókon szolgáltak.

A karlisták fellépése.

Madrid, augusztus 9.

Magántáviratok jelentik Castellonból, hogy az Alcana de Chisbertben felbukkant bandát erőlyesen üldözik. Azt hiszik, hogy már szétugrasztották őket. A tartományban mindenütt nyugalom van.

TÁVIRATOK.

Ferdinand és Nikita.

Czettinje, augusztus 9. Megerősítést nyer, hogy a bolgár fejedelem és Montenegró fejedelme közt a mostani találkozás alkalmából politikai és katonai konvenczió létesül.

Szófia, augusztus 9. Politikai és diplomáciai körökben általánosan feltűnik, hogy Ferdinand fejedelmet Czettinjébe nem Ivanov hadügyminiszter kísérte, hanem Paprikov vezérkari főnök, mint katonai tanácsadó. E változásnak oka tisztán személyi téren keresendő. Ivanov hadügyminiszter ugyanis, mint az itteni ellenzéki lapok írják, Szent-Pétervárott oly ügyetlenül viselkedett, hogy a fejedelem lehetetlennek tartotta, hogy további külföldi útjára is vele menjen. Am egy magasrangú katonai személyiségnek Czettinjébe való elvitele külön czállal is van egybekötve.

Kétségtelennek tartja itt mindenki, hogy a készülő politikai és katonai konvenczióknak már ezelt egy hónappal leleplezett titokzatos terve Bulgária és Montenegró közt most ténynyé válik.

Czettinje, augusztus 9. A Ferdinand fejedelem tiszteletére adott tegnapi diszebédén Miklós fejedelem szives szavakkal üdvözölte vendégét, mint testvért és egy oly nép képviselőjét, amelyet közös érdekek fűznek össze a montenegrói néppel.

Ferdinand fejedelem válaszában így szólt: Csak a benső barátság tehetta üdvössé a közös munkáját a két népnek, amelyet történeti hagyományok, nemzeti kötelek és a vallás közösség fűznek össze.

Ma délelőtt jelen volt Ferdinand fejedelem a montenegrói csapatok felett tartott diszebédén, mire tisztí ebéd volt, amelyen Miklós fejedelem első sorban az orosz csárra, mint a czettinjei kaszánya alapítójára s Bulgária és Montenegró támogatójára, azután Ferdinand fejedelem és a bolgár hadsereg jólétére és végül a két hadsereg testvériségére emelte poharát.

Ferdinand fejedelem Miklós fejedelemre és a mindig diadalmas montenegrói csapatok dicsőségére emelt poharat.

Orosz-német-francia szövetség.

Köln, augusztus 9. A „Kölnische Zeitung”-nak jelentik Pétervárról: II. Vilmos császárnak a Hohenlohe birodalmi kancellár-hoz intézett leiratáról ma a következőképen emlékezik meg a „Novoje Vremja”:

Vilmos császárnak az a fogadása, hogy azt, amit Bismarck herceg alkotott, fentartja és fegyverrel is kész megvédeni, jelentőséggel bír arra a békepolitikára, amelyet Ausztria és Oroszország követ. Ez az új irány az európai békének tényezője lehet egy oly békekombináció formájában, amelyre Bismarck békés tevékenységének első éveiben komolyan gondolt és amely szilárd meggyőződésünk szerint nem valószínű meg oly nagyon nehezen, amint azt általában hiszik.

A „Kölnische Zeitung” ehhez a cikkhez azt a megjegyzést fűzi, hogy a „Novoje Vremja” egy orosz-német-francia szövetségre gondol. Németországban feltűnt, hogy e lap cikkei egy idő óta észrevehetően megváltoztatták a hangjukat és újabbban németbarát érzelmeket hangoztatnak. (N. W. T.)

Angol-orosz konfliktus.

London, augusztus 9. A „Times” a kínai kölcsönre vonatkozó angol-orosz versenyről szólva megjegyzi, hogy ha megállapodás jönne létre, Anglia elégtétellel fogadná azt, mint ez az indiai határra vonatkozólag Oroszországgal létrejött egyezségről történt. Ha azonban Kína nem tudja, vagy nem akarja betartani a tiensini szerződést, akkor Angliának magának kell biztosítania saját érdekeit.

Berlin, augusztus 9. Bár bizonyos körökben tagadják, hogy a walesi hercegnőnek Kopenhágába való utazása politikai célból történt, Kopenhágában is ragaszkodnak a felfogáshoz. A dán királyné rosszulletéről elterjedt hírek tuzottak és semmi sem indokolja, hogy az egész család most köréje gyűlt. A családi összejövetelnek tisztán politikai célja van és a walesi hercegnőnek odaérkezése az angol-orosz vasut építésének kérdésével függ össze.

Kopenhága, augusztus 9. A jelenleg itt időző dán királyi család, amelynek minden tagja egybegyűlt, a krétai kérdéssel is foglalkozott. A királyné vasárnap hosszasan értekezett György görög királyival és György herceggel, a walesi hercegnő jelenlétében. A kormányzósági kérdésnek elposványosodása a csár habozásában találja magyarázatát.

London, augusztus 9. Az alsóház mai ülésén Ashmead Bartlett azt kérdezte a kormánytól, igaz-e, hogy Abesszínia királya Oroszországnak adta flotta-állomását Raheitát, a Vörös-tenger mellett? Curzon államtitkár azt válaszolta, hogy ily ártásulása nincs. Nem tudja, vajjon Abesszínia hatalmában áll-e Raheita szultánságot másra átruházni. Curzon kijelentette továbbá, hogy Mac Donald pekingi angol követ múlt hó 25-én azt táviratozta, hogy a kínai kormány kifejezte köszönetét azért az ígértért, hogy Anglia támogatni fogja Kínát és hozzátette, hogy agresszív eljárással való fenyegetőzés nem történt.

Bolgár tisztok szökése Szerbiába.

Belgrád, augusztus 9. Nisből jelentik, hogy tizenkét bolgár tiszt Szerbiába menekült, mert hazájukban gyanus politikai üzemekben vettek részt. (N. W. T.)

Bismarck halála.

Pétervár, augusztus 9. Bismarck lelki ádveért ma a református templomban requiem volt, melyen gróf Murawiew külügyminiszter, a miniszterium néhány főbb hivatalnokai, az osztrák-magyar és olasz nagykövetség, Spanyolország, az Egyesült Államok és Hollandia követsége, valamint a diplomáciai testületnek

több tagja, több idegen katonai attaché és a német kolónia előkelőbb tagjai voltak jelen.

Friedrichsruhe, augusztus 9. A friedrichsruhei mauzóleum építése, Charlebeck hannoveri építész tervai szerint már megkezdődött.

Bismarck Herbert herceg nejével együtt ma hegyvidékre utazott és hosszabb ideig ott reméli kipihenni az utóbbi napok izgalmaival, a melyek idegrendszerét teljesen feldúlták.

Érdekes epizódot jegyez fel egy hamburgi lap a friedrichsruhei gyászünnepekről. Amikor a német császár a gyászszertartás után bucsút vett a Bismarck-családtól, így szólt:

— Na, most nekünk is lesz gyászünnepeink Berlinben.

A leghiresebb német

Egy berlini tudós mondta a napokban, hogy miután Bismarck meghalt, most Mommsen Tivadar Németország leghiresebb embere. És körülbelül igazat mondott.

Mommsent a napokban fölkereste egy bécsi hírlapíró és beszélgetett Bismarckról. Ismeretes, hogy a nagy tudós annak idején a legélesebb módon támadta a vaskancellár belügyi politikáját. Most, hogy a berlini egyetem Bismarck-gyászünnepe rendezett, mindenki azt kérdezte:

— Vajjon Mommsen eljön-e?

És a nyolcvanegy éves tudós, az egyetem doyenja és büszkesége eljött az ünnepségre és figyelmesen hallgatta Wagner Adolfnak, a nagy nemzetgazdának emlékebeszédét.

Az említett hírlapíróval beszélgetve Mommsen így nyilatkozott:

— Ön azt hallotta, hogy Bismarck családja és a császár közt feszültség van. Semmi kétség. Bismarck temperamentuma a halálon túl is működik. Leleke tele volt haraggal és így is halt meg. Az a nyolcvan esztendői amely elbocsátásától haláláig eltelt, csupa harag és elkésredés volt. Amikor tehát halála után közzétették elbocsátási kérvényét, csak a vaskancellár szellemében cselekedtek.

— És azt hiszi, tanár ur, hogy a fiatal császár Bismarckkal tartósan együttműködhetett volna?

— Miért gondolja, hogy nem? Bismarcknak egy és más dologban alkalmazkodnia kellett volna és a császár, anélkül, hogy Bismarcknál meghagyott volna minden hatalmat, továbbra is hasznát láthatta volna a nagy államférfiu szolgálatainak.

Bismarck államférfiúnak született. Nincs olyan nagy államférfiu, aki ne egyesítene személyében a zsarnokot és a forradalmárt! Ő mind a kettő volt. De nem tartom szerencsésnek, hogy bizonyos időn át az ő személyében koncentráldott egyedül Németország hatalma. Miután nála volt minden hatalom, be kellett következnie annak, hogy visszaléptével Németország meggyöngültnek látszott Európa szemében. — Legyünk igazságosak emléke iránt. Amikor a kormányrudon volt, Németország vezetett, de diktatúrát a világ fölött nem gyakorolt és nem is akart gyakorolni. Magától támadt azokból a sikerekből, melyeket Bismarck aratott, Európa tisztelete Németország iránt; ezért kérték ki Németországnak és kancellárjának döntését olyan dolgokban, amelyekhez voltaképen nem volt semmi közük. Vagy jó szerencse volt-e, hogy 1878-ban a keleti ügyek rendezése végett összeült kongresszust Berlinben tartották meg? A berlini kongresszus óta tart Németország és Oroszország feszültsége...

Mommsen azután Bismarck emlékiratairól beszélt.

— Az emlékiratok nagy érdekességűek lehetnek, ugymond, ha Bismarck esetleg szóval tettes volna bennök Németország viszonyát Oroszországhoz. Lehet, hogy sok olyan indikáció, melyet Bismarck elkövetett, miután hivatalától megvált, e memoirokban hiteles formára és kiegészítésre talál.

— Nem gondolná-e, kérdé Mommsen vendége, hogy tekintettel azokra a leleplezésekre, melyeket ezen emlékiratokból meríteni lehetne, célszerűen járna el a kormány, ha a memoirok eladását megakadályozná?

— Nem félek tőlük, felelt Mommsen, bár bizonyosra veszem, hogy ez emlékiratokban is

megszólal Bismarck haragja. Mert a vaskancellár kiméletlen természet volt. De kicsoda utasíthatná a zsenit arra, hogy mikép nyilvánuljon? A Bismarck felháborodása természetes volt. Egy lökéssel kitették minden hivatalából. A legtevékenyebb ember télenlégre lett kárhóztatva; akinek kezében összpontosult minden hatalom, annak kezéből kivették a legkisebb hatalmat is. Lehet-e csudálkozni azon, hogy ilyenképen emlékirataiban szabad folyást engedett temperamentumának?

— Berlinben sokat beszéltek arról, hogy Bismarck rengeteg vagyont hagyott hátra. Tíz egész hatvan millióra becsülik e vagyont. Mommsen itt megjegyezte a következőket:

— Emiatt soha se kisebbség Bismarck emlékéit. Erős meggyőződés, hogy mindenkor szabatos volt és megvesztegetésekkel szemben teljesen hozzáférhetetlen. Hogy miként gazdagodott meg? Atyjáról jószágok maradtak reá rongált állapotban és ő felvirágoztatta azokat. Mert mester volt a tulajdon vagyonának igazgatásában is. Kincseket merített erdeiből, s a fát szétküldte az egész világra. Azt se lehet hibáztatni, hogy miniszterkorában nem átalotta jószágainak értékét befolyása segélyével emelni. Egyszer egy pomerániai vasut építéséről volt szó, a vonal elvezetett Varsin mellett. Küldöttség ment el hozzá azzal a kéréssel, hogy a vasutat vezessék más irányban. Bismarck azzal felelt: „Vajjon haragudjam-e, amiért Varsinom emelkedik a vasut által?” Abban se talállok semmit, hogy a bankárok, akiknél elhelyezte pénzeit, szerencsésen spekuláltak az érdekekben.

Mommsen azután az osztrák helyzetéről nyilatkozott. Ezek a nézetei:

— Vajjon gróf Thun már a zsebében hordozza-e a meghatalmazást a német-ellenes és reakcionárius intézkedésekre? 1866 óta a németek sorsa Ausztriában rosszabbra fordult. Egyelőre még fönnáll Ausztria szövetsége Németországgal. De egy pillanatig sem kételkedem abban, hogy ez a szövetség, mint egyáltalában a hármasszövetség, romba dől, ha Ausztriában az elszlávosodás folyamata még tovább is eltart.

— Hallott-e, tanár ur, azokról a beszédekről, melyeket a prágai Palacki-ünnepen mondtak s amelyekben kereszties-hadjáratot hirdettek az egész németiség ellen?

— Ha minden a pánszlávok akarata szerint történnék, egész Németországot izzé-porrá zuznák. Egy szláv Ausztria természetszerű szövetségese volna Franciaországnak, egyesülve vele abban az akaratban is, hogy Németországot eltiporják. De föltéve, hogy valamelyik nap létre jön a francia-orosz-osztrák hármasszövetség: a főszerepet bizonyára Oroszország játsszáná. Amde Oroszország részéről Németországot nem fenyegeti veszély. Oroszországban vannak ugyan pánszlávok, de maga a kormány nem az és eszeágában sincs Németországot megalázni, vagy megsemmisíteni. Egyébként külpolitikánk jó kézben van. Bülow képességeiről sokat tartok. Szívüből örülnék, ha ez az okos, finom műveltségű és felvilágosult férfiu valamikor hivatalba volna arra, hogy Németországban kezebe vegye a kormányrudat. A Reichstagban mondott beszédeivel kitüntette magát a német nép előtt. Bismarck óta nem hallottak ilyen államférfiu okos szót.

— Hogy gondolkozik a német flotta-tervekről?

— Őszintén szólva azt hiszem, hogy a tengerészet nekünk csak sport. Azt mondom, hogy a flottabeli tervezgetés csupán csak sport, és nem azt, hogy ostobaság. Szükségünk van a tengerészetre, hogy tengerentúli kereskedelmi érdekeink mellett tüntessünk. Tengerészetünknek tehát demonstratív jellege van, a világhódítás eszméje távol van tőlünk. Szükségünk van egy lobogóra a tengereken; hogy hány ágyunk van mögötte, az mellékes.

Mommsen azután Angliáról beszélt. Nem hisz abban, hogy Németország és Anglia között létrejöhetne szövetség, mert a németek ép oly gúnyosan fogadják az angolok közeledését, mint az amerikaiak. Persze az oroszról és a francziától szorongatott angolnak szüksége volna szövetségestársakra.

Még hamarabb hiszem — tette hozzá Mommsen mosolyogva — hogy valamikor egyesülni fog Franciaország, Németország és Oroszország, hogy feloszlik maguk közt a brit birodalmat. Franciaország magához ragadná Egyiptomot, Németország a Cap-vidéket és Oroszország Indiát.

— Eljön-e tanár ur nemsokára hozzánk Ausztriába? — kérde végül a bécsi újságíró.

— Ha egyszer újra elmegyek Ausztriába Csehországon keresztül, csak éjszaka utazom, mert a csehek in effigie már kivégeztek.

HIREK.

Lapunk mai száma 16 oldal.

— Személyi hírek. Wiesbadenből táviratozák, hogy a román trónörökösnek kíséretével együtt fürdőhasználatra tegnap Schwalbach fürdőbe érkezett. — Berzeviczy Albert, a képviselőház alelnöke, aki három napig a fővárosban időzött, a nyár hátralevő részére berzeviczei birtokára utazott. — Dr. Wekerle Sándor, a közigazgatási bíróság elnöke, a jövő hó elején megy szabadságra, amikor is Latkóczy Imre, a közigazgatási bíróság ujonnan kinevezett alelnöke fogja helyettesíteni. — Lobkowitz herceg hadtestparancsnok ma este 8 óra 44 perczkor a pécsi ezred megszemlélése czéljából Pécsre érkezett.

— A királyváró Szepesség. Lőcséről írja levelezőnk: A már végleges megállapodás szerint a király szeptember 11-én reggel hét órakor érkezik Lőcsére külön udvari vonaton. Kilencz órakor pedig a városi plébánia-templomban Szmrecsányi Pál szepesi püspök által mondandó misén fog részt venni. Minden hivatalos fogadtatást mellőznek és a szepesiekön kívül más küldöttségeket is felsége nem is fogad. A hadgyakorlatok helye egyrészt a branyiszközi hegység, másrészt a Hernád folyó felső része, valamint Teplisz, Béla, Lőcsa és Mindszent által képezett vonallal határolt terület lesz. A hadgyakorlatokat előzőleg az állategészség-rendőri intézkedéseinek vezetésével a földmívelési miniszter Trombitás Ignác kaposvári állami főállatorvost bízta meg. A hadgyakorlatok területére eső utvonalak és műtárgyaknak helyreállítását nemsokára befejezik és ezeknek közigazgatási bejárását a megyei alispán az államépítészeti hivatal vezetőjével fogja eszközölni. Ő felsége számára a megyeházán berendezendő lakosztályokat most festik. Ugyancsak a megye székházába vízvezeték is vezetnek be. Szóval: a szepesiek nagyban készülődnek a király fogadására.

— A primási papnevelő. Esztergomból táviratozza tudósítónk: A primási képezdében tapasztalt siralmas állapotokkal kapcsolatban konfliktus tört ki a képezde vezetősége és Vargyas Endre tanfelügyelő között. A konfliktus abból keletkezett, hogy Vargyas tanfelügyelő a megyei tanügyi vizsgáinak megvizsgálása folyamán a primási képezdében számos szabálytalanságot talált és arra a tapasztalásra jutott, hogy a primási képezde nem felel meg kitűzött feladatának. Ily értelemben tett jelentést a közigazgatási bizottságnak is, hozzátevéen, hogy az intézetben tartott záróvizsgák alkalmával maga Walter Gyula egyházmegyei tanfelügyelő is siralmasnak minősítette az eredményt. Erre az egyházi tanfelügyelő a közigazgatási bizottsághoz beadott panaszában kijelentette, hogy ő nem tette a neki imputált nyilatkozatot s egyben kétségbevonta az állam beavatkozási jogát a képezde ügyeibe. A mai bizottsági ülésen a tanfelügyelő törvényekből és miniszteri rendeletekből kimutatta, hogy az állam legfőbb felügyeleti joga a felekezeti képezdékre is kiterjed, különösen ott, ahol, mint Esztergomban, a vallási alap is hozzájárul a dologi kiadásokhoz. A bizottság egyhangulag a tanfelügyelő álláspontja mellett foglalt állást.

— Dániel Ernő Temesvárott. A kereskedelemügyi miniszter a jövő hónap elején Temesvárra utazik, hogy személyesen nyissa meg a munkagépek és eszközök kiállítását, melyet a technológiai iparmúzeum a temesvári kereskedelmi és iparkamara közreműködésével rendez.

— Bismarck és Victor Hugo. A római „Messaggero“ a következő érdekes Bismarck-aprószót közli:

Mikor a herceg hetvenedik évét betöltötte, többek között Hugo Victor is üdvözölte őt, még pedig ezzel a levéllel:

Az óriás üdvözli az óriást, az ellenség az ellenséget s a barát tiszteletét küldi barátjának. Én gyűlöllek rettenetesen, mert megaláztad Franciaországot és szeretlek, mert nagyobb vagyok nálad. Te hallgattál, mikor dicsőségem tornyában nyolczvanat ütött s én irok neked hetvenedik születésnapjára. Én nyolczvan, te hetven, én nyolcz, te hát: az egész világ nulla mögöttünk. Ha mi egy emberré egyesülnénk, vége volna a világtörténetnek. Te a test, én a szellem, te a felhő, én a fény, te a hatalom, én a dicsőség. Ki a nagyobb közöttünk? A győző-e, vagy a legyőzött? Egyik sem nagyobb, mert mind a ketten nagyok vagyunk. Ints fejeddel és én visszaintek s a népek egyesülnek és helyreáll a világbeke.

Ölel

Victor Hugo.

Bismarck erre csak ennyit felelt:

Adieu.

v. Bismarck.

Ezeket írja a „Messaggero“. Komolyan-e, vagy gnyóból, azt nem tudjuk, de hogy ez a levélváltás apokrif, azt az is bizonyítja, hogy Hugo Victor élete végeig épeszű volt, tehát nem írhatott ilyen levelet. Valószínűleg nem akart egyebet a levél írója, mint a költő pathetikus írásmódját utánözni s ez sikerült is neki.

— Halálozások. Súlyos csapás érte a Szapáry grófi családot, gróf Szapáry Istvánné, született ráday Ráday Borbála grófnő halálával. A gyászbeszéről a következő jelentést adta ki a gyászborult család:

Muraszombathi, széchy-szigethi és szápári gróf Szapáry István császári és királyi kamarás, valóságos belső titkos tanácsos, ugy a saját mint gyermekai: Péter, Károly, neje Hoffmann Nóra, Piata, neje Atzél Constance és gyermekeik: Eszther, Lajos, Stefán, Marianne és Miklós, továbbá Vera, férje nemeskéri Kiss Pál és gyermekeik: Sándor, Géza és Margit, végül Tibor nevében melyen szomorodott szívvvel jelenti a fejlethetetlen hitvestárs, anya, nagyanya és anyós nagyméltóságú gróf Szapáry Istvánné született ráday Ráday Borbála grófnő 6 császári és királyi apostoli felsége csillagkereszt- és palotahölgyének folyó hó 8-án, reggeli egy negyed 9 órakor, hosszu szenvedés és a halotti szentségek ájtatos felvétele után, életének 64-ik, boldog házasságának 45-ik évében Albertin történt gyászos elhunytát. A boldogult hült tetemei folyó hó 10-én délután 4 órakor fognak a gyászházban a római-katolikus egyház szertartása szerint beszenteltetni és az albertini családi sírboltba örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miséldozat az irsai plébániatemplomban folyó hó 11-én délelőtt 10 órakor fog a Mindenhatóknak bemutatni Albertin, 1898. augusztus hó 8-án.

Özvegy paronyi Elek Mihályné, született kovásznai Kovásznay Gizella, volt császári és királyi kamarás és magyar királyi honvédhuzár-alezredes neje augusztus ötödikén Herkulesfürdőn meghalt. Az elhunyt ur nő haláláról gyászoló családja a következő jelentést adta ki:

Kovácsnai Kovásznay Zsigmond földbirtokos, a Ferencz József-rend lovagja és neje Nemes Vaikó Kata mint szülők, valamint a meghaldogult gyermekei Károly, László és Gizella, ugyzintén testvérei — Zsigmond császári és királyi kapitány, neje vinnai és drávetzky Drávetzky Edith és leánya Edith; Sarolta és férje Sepsi Szent királyi Ferencz magyar királyi honvédszázados Kálmán és Ferencz gyermekeikkel — Géza, Kata és férje palocsai Horváth Jenő királyi törvényszéki bíró, István császári és királyi főhadnagy és Kálmán fájdalomtól megtört szívvvel jelenti a forrón szeretett leányuk, édesanyjuk, testvérük, illetve sógoronjuk özvegy paronyi Elek Mihályné született kovásznai Kovásznay Gizella, volt császári és királyi kamarás és magyar király honvédhuzár-alezredes nejének folyó hó 5-én reggel 9 órakor élete 35-ik évében történt gyászos elhunytát. A meghaldogult hült tetemei folyó hó 6-án délután 4 órakor fognak Herkulesfürdőn a református hitvallás szerint örök nyugalomra helyeztetni. Herkulesfürdőn, 1898. augusztus hó 5-én.

Chlebovits József, Gömörmegye várnagyja, ezeltől vármegyei csendbiztos és 1848-as honvédség-herceves kilenczedik zászlóaljának vitéz őrmestere, 66 éves korában meghalt. — Foli Emil csanád-vármegyei kanonok és pápai prelátus, mint az „Aradi Közlöny“ értesül, Karlsbadban szívzsírhüdes következtében, 58 éves korában meghalt. Az elhunyt holttestét valószínűleg Temesvárra szállítják.

— Tetemrehívás. Tegnap irtuk meg, hogy a rákospalotai csendőrség e hónap elsején egy súlyosan sebesült haldokló embert talált a vasúti töltés mellett, aki másnap a kórházban meg is halt. Gere Menyhért, az áldozat gyilkosa, akit előbb a rendőrség, aztán Ducz vizsgálóbíró vallatott, sehogyssem akarja beismerni, hogy ő ölte meg azt az embert, akivel a korcsmában összeszólalkozván, az uton a fejszével a fejére talált útni. Még azt is tagadta, hogy valaha látta az életében. A rendőrség a holttestet lefényképezette és már a rendőri lapok útján akarta az áldozat kilétét megtudni, de ebbeli szándékának elejét vette az a körülmény, hogy amugy is megtudták, ki volt. Az áldozat Hájas Gábor nagy-oroszi születésű harminczhat éves kőmives-segéd. A gyilkosnál találtak egy veres zacskót 2 forint 50 krajczár tartalommal, melyben Hájas Gábor tulajdonára ismertek, továbbá egy gyufatartót, mérő-lemest, plajbászt, dohányzacskót, ami mint az áldozató volt. Hájas Gábor pénzes-zacskóját rendesen mellénye gomblyukába akasztva hordta s ez keltette fel a gyilkosban a birtvágyat, amelyért Hájasnak életével kellett megfizetnie. A tetemrehívásra tehát most már nincs szüksége.

— Ezüstlakodalom. Gróf Almássy Kálmán ma tartotta ezüstmenyegzőjét. Az egyetemi templomban fél 12 órakor Krizsán Mihály pápai kamarás szeminárium aligazgató csöndes misét mondott, amely után a jubiláló pár az egybegyűltekre cseccskivánatait fogadta.

— Kétezer munkás strikeja. Amsterdamból jelenti egy mai táviratunk: Kétezer strikeoló ácsmunkás berontott ma a műhelyekbe és dolgozó társaikat is a strikera kényserítették. A csendőrség közbelépett. Számos elfogatás történt. A kormány katonasággal őrizteti a gyárakat. A strike — egy későbbi táviratunk szerint — nagy rendezavarást okozott. A gyárakba behatolt munkások elpusztították a gyárberendezést. A katonaság végre rendet csinált, számos sebesülés és tömérdek elfogatás történt.

— Égő községek. Nap-nap után más és más község veszedelméről hoz hírt a táviró, mely most Alsó-Szrnye, trencsénmegyei falu teljes pusztulását jelenti, ahol jóformán egyetlen házat sem került el a rettenetes vendég. A tűz oka, mint rendesen, ismeretlen. A kár óriási, ami annál szomorubb, mert a község különben is egyike volt eddig is a legszegényebbeknek. A népnek még betevő falatja sem maradt. — Hasonló sors érte volna a meson-megyét Oroszvárt, ha jól szervezett tűzoltósága idejekorán utját nem vágja a veszedelemnek. Így csak néhány ház és pajta égett le. — A nagy-bossányi tűzvész, amelyről már adtunk hírt, az egész elmúlt éjjel tartott s még ma reggel sem volt teljesen eloltva. A nagytapolesányi tűzoltók és a környéken levő falvak népe állandóan az oltásnál vannak elfoglalva. Az egész község egyetlen zsarátnok-özön, amely helyenkint föl-föllobban s magasba csapó lánggal ég tovább. A sebesültek számát még nem lehetett megállapítani, csak azt tudják, hogy nyolcz gyermek megégett. A község népe a nagy katasztrófa lesújtó hatása alatt az örülettel határos lelkiállapotban küzd az elemmel. Segítségért várnak Nyitra-Zsámbokrétról is. — Felső-Zsolczán — mint miskolci tudósítónk jelenti — az elmúlt éjjel nagy tűzvész pusztított. A dühöngő elem számos házat, melléképületet és csúrt hamvasztott el. A kárt eddig még nem tudták megállapítani, az azonban bizonyos, hogy jelentékeny. — A Sopron közelében levő Pinye községben borzasztó vihar közepette tűz támadt, melyet a nagy szélvészen lehetetlen volt eloltani. Az esti 6 órakor érkezett jelentésszerint az egész község elpusztult.

— Szédelgő ügyök. Most egy esztendeje került Bukarestből a fővárosba egy Goldenberg Bernát nevű ember, aki itt egy megbukott nagy konstantinápolyi cég egyik tagja gyanánt szerepelt. Azon kezdte, hogy a nevét engedély nélkül átváltoztatta Monteore B. Leó francia hangzásu névre, hogy így jobban sikerüljön neki a választott kenyérkeresete: úgy a kereskedőket, mint a nagyközönséget elámitani és becsapni. Működését azon

kezdte, hogy jóknak hirdetett árukat eladott igen magas áron, azonban portékát mindig a legrosszabb fajtából szállított. Később, mikor már ez a módszer nem vált be, egyet fordított a dologon és most már nagyon is olcsón adta el az árukat, azonban szállítani többnyire ellefejtette. Erről a dologról akkoriban a lapok is írtak és a nagyközönség értesülvén a szélhámos üzérkedéseiről, teljesen megvonta tőle bizalmát, sőt egyik-másik helyen rövidesen ki is utasították. Goldenberg Bernát elfajta szédelgéseit tehát tovább nem üzhetette. De ő nem olyan ember volt, aki nem tudott volna a nem becsületes uton azért tovább is haladni. Most a kereskedők felé fordította tekintetét és őket kezdte ki. Több kereskedőtől, különösen Juvelier Joh. nagy szőnyeg és divatáru czégtől bizományba vett árukat, amelyeket onnan egyenesen a zálogházba vitt, úgy, hogy pár hónap alatt több ezer forint értékű árut zálogosított el. Szombaton este a Juvelier czég elküldte könyvelőjét, Eisinger Nep. Jánost, elszámolás végett Goldberger lakására, ő azonban nem tudott elszámolni és oly gyanúsán viselkedett, hogy a könyvelő mindjárt észrevette, hogy közönséges csalóval van dolga. Rögtön értesítette a főkapitányságot és kérte küldetésének valakit oda a letartóztatására. A rendőrség részéről Arányi Taksony rögtön a kereskedőhöz sietett és letartóztatta Goldberget, kiről a vallatás során az is kitudt, hogy utlevelét hamisította, valamint többrendbeli váltóhamisításokat is követett el.

— **Fürdőélet Hársfalván.** Beregmegyének természeti szépségeiben gazdag klimatikus gyógyhelyén, Hársfalván, a fürdőélet most van virágjában. Az ország minden részéből számosan kerestek és találtak gyógyulást a szépfekvésű völgy ölében az ideai nyáron is. Vasárnaponként a nagyobb mulatságokból is kijut, így a legutóbbin műkedvelői előadás volt táncszal egybekötve, melyen a környékből is számosan vettek részt.

— **Megyétisztviselők fizetése.** Mint nekünk Nyitráról távirják, Nyitra vármegye tisztviselőikara Markhot Gyula alispán elnöklése alatt ma délután nagy értekezletet tartott, amelyen Győr vármegye körlevelét tárgyalták és elhatározták, hogy a közigazgatási tisztviselők tarthatatlan helyzetének javítása érdekében megindított országos mozgalomhoz csatlakoznak és a tisztviselői fizetések felemelését már az idénre is a kormánynál és a törvényhozásnál küldöttség útján fogják kérelmezni és sürgetni.

— **Egy szappangyár égése.** Meiszer Izidornak külső soroksári-ut 19. szám alatt levő szappangyárában ma reggel négy órakor, valőszinűleg a kocsisok vigyázatlansága következtében az istállóban tűz támadt, amely rendkívül hamar harapódzott el. A veszedelem színhelyén Markusovszky Béla segéd-tiszt vezetésével a VIII., IX. és a központi őrség jelent meg az önkéntes tűzoltók kíséretében, de a tűz továbbterjedését nem lehetett meggátolni. A szappanfőzöszhez való fagyru és zsiradék erős lánggal égett és csakhamar elpusztult a gyárépület háromnegyed része. Az épület előreszét és a szomszédos házakat azonban megmentette a tűzoltóság, mely ma reggel hét órakor vonult vissza. A kár több ezer forint.

— **Tanárok torna-tanfolyama.** A közoktatásügyi miniszter — mint minden esztendő nyarán — az ideai szünetidőben is tornatanfolyamot nyitott középiskolai tanárok részére. Ez már a negyvenkilencedik tanfolyam, amelyre az ország minden részéből számos résztvevő jelentkezett. A tanítást Maurer János művezető vezetése alatt szakképzett tanárok végzik. A szorosán vett tornászati gyakorlatokon, valamint a vívásban, tornajátékokon kívül arra is gondot fordít a vezetőség, hogy a résztvevő tanárokkal kirándulások tartson. Erre a célra a szerdai napot nasznájják fel, amikor is az egész napot a fővárosi környék egy-egy nevezetesebb helyének megtekintésére szentelik, vagy valamely közeli kirándulohelyet keresnek föl. A szüneti kurzuson résztvevő tanárok holnap Visegrádra mennek.

— **Crosz tündéresté.** Az orosz lapok tele vannak most azoknak az ünnepeknek a leírásával, amelyeket Peterhofban a román király és a trónörökös tiszteletére rendeztek. Különösen elragadónak mondják „A gyöngy” című tündéres balletet, melyet a festői szép Olga-szigeten rendeztek. Hattuként, lassu méltósággal siklott elő egyik

gondola a másik után, hogy a partra érkező vendégeket a tündér-szigetre vigye. A csinos kis járművek közepén fehér árbockokat állítottak fel s ezekre színes lampionokat aggattak. Az egész nagy tő partjait fehér porcellán-lámpásokkal szegélyezték, melyeknek színes világa élénken elűtött a fariások sötét lombzatától. A park minden oldaláról fényes fogatok rohogtak elő, melyekből kincset érő ruhákba öltözött hölgyek szálltak ki. Csakhamar megérkezett a czárné fogata is. Alexandra Feodorovna fehér, uszályos ruhában jelent meg, messze csillogó arany-brokat köpenyével. A román király, a czár és a román uraságok a czárné közvetlen közelében, egy bűbájosan fölékesített disz-csónak drága szőnyegekkel borított ülésén foglaltak helyet. A czár igen jókedvű volt és láthatólag örült vendégei meglepődésének, akik csodálattal nézték a tündéres látványosságot, mely a mult év körülbelül ugyanilyen szakában a német császári párt is elragadta. Itt nem voltak festett díszletek, sem mesterséges vízesések, itt a természet adta meg a hátteret a maga teljes nagyszerűségében. A „gyöngy”, a szilfid-szerű sziszteszinszkaja, gyönyörű koralokkal borított, pompás nagyságu kagylóból lebegett elő, szinte megvakítva a nézőt valódi gyémántjaival és egyéb drágaköveivel. Egész vagyont hordott magán a kecses ballerina. Az összes látcsövek reá voltak irányozva és Vladimir nagyherceg nem tudta megállni, hogy csodálatát ismételt ki ne fejezze. Eközben a magasszaru nádiból andalító zene hangzott föl, s mind edesebben szólt a hárfá és a hegedű. A fényes apotheosis valóságban hámulatba ejtette a nézőket, aztán a tündérrege véget ért. Ismét elősiklottak a gondolák, hogy a magas vendégeket a szemközti levő „Carizin-sziget”-re (császárné szigete) vigyék. Itt, a végtelen pázsiton, magas fák lombjai közé rejtve, gyönyörű kis kastély kandiált elő, hol gazdagon terített asztalok várták a vendégeket. A vendégek még egy ideig a tündéresen kivilágított sétatereken gyönyörködtek, aztán egyik lámpácska a másik után kialudt, a fáklyák tövig égtek s az egész, sok ezer rubelbe került dompaság nyomtalanul eltűnt.

— **A Balatoni Múzeum Egyesület** tegnap tartotta meg alakuló közgyűlését, a keszthelyi város-házán. Dr. Lovassy Sándor a végrehajto bizottság elnöke számolt be az előkészítő munkálatakról s bemutatatta a háromszáz rendes és ötven alapító tag névsorát. A közgyűlésen az alapszabályok elfogadása után egyhangulag a következő állandó tisztikart választották meg: elnök Lovassy Sándor, alelnök Hencz Antal, titkár Csák Árpád, pénztárnok Lehrmann Ferencz, muzeumi szakvezetők Csák Árpád, dr. Vutkits György és dr. Illés Ignác. Választottak még ötven igazgatósági tagot. Csák Árpád ezen a közgyűlésen felajánlotta a múzeumnak gazdag régiséggyűjteményét s így a múzeum már a jövő évben meg lesz nyitható.

— **Öngyilkos tüzerhadnagy.** Marx János tüzerhadnagy szombaton este a gubacsi határban levő tüzerkaszárnyában föbelötte magát. Tegnap délután a 17. számú helyőrségi kórházban meghalt. Tetteinek okát nem tudják.

— **Különös fogadás.** Egy spaldingi földbirtokos — mint angol lapok írják — különös fogadást kötött a minap egy lincolnshire-i vendégével. A fogadás tekintélyes összegre, ezer font sterlingre szól és tárgya is eléggé eredeti. A földbirtokos azt állította, hogy hét teljes évig nem mozdul ki szobájából és önkéntes fogságát már meg is kezdte, még pedig vigan és egészségesen. Ami a gazdaságot illeti, teljesen nyugodt lehet, mert felnőtt fia ezt minden tekintetben ellátja, hanem azért, ha tényleg kitartja a hét évi szobafogságot, úgy valóban megérdemel újabb hét évet.

— **A mulató borszéklet.** Nagyon mulatnak holnap, szerdán a borszéki fürdővendégek. A venségek mulattatására alakult bizottság ugyanis a Cadino nagytermében táncszal egybekötött jótékony célú hangversenyt rendez, amelynek programja igen változatos és többek közt Szabolcska Mihály, a kedves poéta is szerepel azon felolvasással. A mulatság, az eddigi jelekből ítélve, szépen fog sikerülni.

— **Letartóztatott kereskedő-segéd.** Ma éjjel a rendőrség letartóztatott egy Hegyi György nevű kereskedő-segédet orgazdaság miatt. Az illető lopott tárgyak eladásával foglalkozott huzamosabb ideig.

— **Exotikus virágok.** A virágokat kedvelő közönség érdekes látványosságban gyönyörködhetik most az illóti-üti fűvészkertben. Több, nagy fáradtsággal és gondnal átlpántált meleggövi növény virágokat hajtott. A legszebb közöttük kétségkívül a fehér óriásvirág, a Victoria regia, mely csak nagyritkán hajt virágot, de a fűvészkertben most több gyönyörű, tányérnagyságu virága látható. Pompás virág az egyiptomi isten-virága, a Lotus is, melynek olyan hatalmas levelei vannak, hogy egy egész gölya-családnak kényelmes tutajul szolgálhat. Még a fűvészkert meleg medenczójében is ritkán virágzik egyszerre annyi exotikus virág, mint most. A melegvízi tündérrózsák, nevezetesen a Nymphaea thermalis, a Nymphaea zanzibari és a Nymphaea nubia most pompáznak teljes szépségükben.

— **Palermói ballada.** Girolamo Minori, a szép diák, halálósan szerette a tűzesszemű signorina Giuseppina Boreat, aki a via Carrettieri egyik házának emeletén lakott Palermóban. Isten a megmondhatója, a napnak és az éjszakának hány óráját töltötte a szép Girolamo signorinjának ablakai alatt való föl- és aláátalással. A napokban azonban fordulat állott be a csöndes szerelem ügyében. Vaksötét, zivataros éjszaka volt. A szél dühösen rohant végig az utcákon, a romantikus erkélyek alatt. Girolamót persze ez nem bántotta, mert az ő lelkében harmonikus nyugalom áradt el. Egyszerre azonban eldugrik az egyik kapu mögöl egy sötét alak és egyenesen Girolamónak tart.

— Ki vagy? — rivalt rá az idegen.

— Girolamo Minori.

— Girolamo Minori, jegyezd meg magadnak, hogy ha még egyszer beteszed lábadat a via Carrettieribe és ideállsz nyögdecselni Guiseppinám erkélye alá, akkor én irgalmatlanul leszurlak. Én mondom ezt, Salvatore Garofalo, vámbivatalnok és a Maffia tagja.

Girolamo Minori nem abból a fajtából való, amely megjed. Ott maradt reggelig gyönyörűséges hölgyének háza előtt, délelőtt pedig első dolga az volt, hogy elzalogosította a lánczát és revolvert vásárolt. Délután ismét megjelent Guiseppinája erkélye alatt és forró üdvözlötlet röpitett fel hozzá, amit a hölgy mosolyogva viszonzott. Ekkor azonban eldugrik Salvatore és törével, mely negyvenkét centiméter hosszú volt, le akarta szurni vetélytársát. Girolamo átlátta a helyzetet, kirántotta revolverét és lött, hármat egymásután. Több nem is kellett az irigy Salvatore-nak, mert holtan terült el a kövezeten. Ez a jelenet olyan nagy hatással volt a hölgyre, hogy első pillanatra fölébredt benne a „panem el circenses”-kor római hölgye és leoldván nyakáról aranylánczát, ledobta a győztes lovagnak. Azután elájult. A lövés zajára az egész utca minden ablakán megjelentek kíváncsi asszonyok és revolveres férfiak és olyan paráze-ostromot rendeztek a győzedelmes Girolamo ellen, hogy alig tudta elkerülni ellenfelének sorsát. Nyomban megjelentek a rendőrök is a bolondos via Carrettierin, mire aztán a derék polgárok abbahagyták a lövöldözést amelynek két ártatlan járókelő és egy ló esett áldozatul.

— **Kézfogók.** Fischer Ignác eljegyezte Weisz Jakab leányát, Fannit, Budapesten. — Dávid Sándor, a magyar leszámítoló- és pénzváltóbank tisztviselője eljegyezte Gombosi Gizella kisasszonyt, Gombosi Mór leányát Egerben.

— **Krivány-keresők.** Aradról jelentik: Goron mostani privátdetektív, volt párisi detektívönök, kit a párisi rendőrség kitűnő detektívnek mond, az aradi rendőrségnek azt az ajánlatot tette, hogy Krivány János árvaszéki sikkasztót megfelelő kártérítés mellett elfogja. A rendőrség a megbízatás engedélyezése végett a belügyminisztert kéri fel.

— **Örökösök kerestetnek.** Belgrádban mintegy tíz esztendővel ezelőtt meghalt özvegy Nékám Ráhel nagybecskereki születésű asszony. Hátrahagyott vagyonát mostanig a vagyon gondnoka kezelte, de miután örökösök nem jelentkeztek, a belgrádi városi bíróság gondnokbírája felhívja az ismeretlen örökösöket, hogy egy év leforgása előtt nálá jelentkezzenek s örökösödési jogukat igazolják.

— „Az emberirtó“ mosóháza. Zola Emil „Az emberirtó“, vagy nálunk inkább „A pálinka“ címen ismert regényében erős naturalizmussal ír le egy, a rue Neuve de la Goutha-d'or, a mostani rue des Islettesben levő mosóházat. Ez a nevezetes ház tegnap nagy robajjal bedőlt és két áldozatot temetett romjai alá, kiknek egyike a Zola által szintén népszerűvé tett Mouret nevet viseli. A szerencsétlenség a délutáni órákban történt, midőn csaknem valamennyi mosónő munkában volt. Az asszonyok nagy része többé-kevésbé súlyos sebe-süléssel menekült, a nevezett Mouret asszony és egy hároméves kis leány azonban az összedőlt falak és a lezuhanó mennyezet törmelékei alatt pusztultak el. A szerencsétlenség oka valószínűleg az, hogy a falak repedésein és lyukacsain fölzivárgott víz az épületet ugyszólván teljesen átáz-tatta, améhez még az is hozzájárult, hogy a mosóházat, mely már harmincz esztendeje állt fenn, csak a legvégső szükségben javították ki.

— Két hónapig tartó masirozás — béke idején. Mintha rég letűnt idők krónikájából olvasnók, úgy hangzik az a hír, melyet Rzeszow galicziái városkából kapunk egy osztrák-magyar ezred két hónapig tartó masirozásáról. A 6. számú, II. Vilmos württembergi király nevére elnevezett huszárezredet ugyanis, amely eddig Galiciában, a rzeszowi kerületben állomásozott, az őszre megállapított terv szerint Klagenfurtba helyezték át helyőrségi szolgálataira. Az ezred az egész, körülbelül ezer kilométer hosszú utat, nyugot Galicián, Szilézián, Morvaországon, Alsó-Ausztrián és Stájerországon át gyalogmenetekben fogja megtenni Karinthia fővárosába. A gróf Breda ezredes parancsnoksága alatt álló ezred első százada augusztus 1-én már el is indult Rzeszowból és a menetelési terv szerint szeptember 28-án, tehát 58 napi ut után, fog rendelkezési helyére megérkezni. A masirozás a béke idejére szóló szabályzatok szerint fog történni; az egyes századok két vagy három napi ut után egy napi pihenőt kapnak. Az ezred utja Krakkón, Bécsen és a Semmeringen át Grácza majd Marburgon át Klagenfurtba vezet. Az egyes századok a 24-ik és 28-ika közé eső napokon fogják egymás után Bécsen érinteni.

— Műkedvelői előadás Huszton. A huszti ifjuság az odavaló szegény tanulókat segítő egyesület javára szépen sikerült műkedvelői előadást rendezett augusztus 7-én. Az előadás műsora igen változatos volt. Játsszók gyermek-szindarabokat, magánjeleneteket, elszavalták Kiss József „Simon Judit“-ját és Szomaházy „Hófuvas“ című vigiátékát is előadták, mely a Nemzeti Színháznak műsordarabja. A derék műkedvelők buzgólkodása több mint százötven forintot hozott a jótékony-egyesület konyhájára.

— Gyilkos béresfogány. A Moskovics Adolf és fia tulajdonát képező Nagymarja határában fekvő birtokon, mint tudósítónk jelenti, tegnap reggel Szabó Antal béresgazda és Rácz János legényember hevesen összeshóllalkoztak. A béresgazda ostorával erőset huzott Ráczra, amire ez annyira felbőszült, hogy vasvillát ragadott és előbb a béresgazda fejét sebezte meg, majd a nyakába szurt. Szabó egy negyedóra múlva meghalt, Rácz pedig maga jelentkezett a csendőrnél.

— A fürdés áldozata. Szabó János hajmás-kéri születésű 24 éves nő. házmeester (lakik: Ranolder-utca 32.) ma délután az össekötő hid-nál a szabad Dunában fürdött és a vízbe fullt. Holttestét még nem találták meg.

— Lazongó munkások. A hosszú-hetény-csobaki megyei ut építésénél alkalmazott olasz munkások — mint Pécsről jelentik, — tegnap fel-lázadtak és szerszámokkal felfegyverkezve a munkafelügyelőket menekülésre kényszerítették. A csendőrség ma a helyszínén megjelent és többeket letartóztatott.

— A Sajó áldozata. A sebes folyású Sajó minden évben több áldozatot követel. Hiába tiltja a hatóság a benne való fürdést, mindig akadnak elég vakmerő emberek, kik a roppant forróságtól kinoztatva, hullámaiba belemerészkednek. A héten ketten is a Sajóba veszték. Cserna János honvéd-azakaszvezető a gyakorlat befejeztével többmad-gával a Sajóba ment fürödni. Csernát az örvény

elsodorja. Társai megmentésére siettek, de Cserna csakhamar eltűnt a habokban. Holttestét negyed-napra fogták ki. A másik áldozat Tóth Ferencz csizmadialeány, aki vasárnap lelte halálát a Sajó-ban. Ennek a holttestét is kivetette a víz.

— Feltört lakások. A külföldi fürdőkből vagy közeli nyaralókból hazatérő budapestiek megüt-közve tapasztalják ilyenkor, hogy távollétük alatt hivatalos vendégek látogatták meg fővárosi lakásu-kat és mert nem volt hon a kedves házigazda, egy-két vagy több értékes dolgot elvitték emlékül. Dr. Kelényi Imre budapesti ügyvéd a napokban fel-jelentést tett a rendőrségnél, hogy míg csa-ládjával nyaralni volt, dohány-utca harmadik szám alatt levő lakását ismeretlen tettesek feltörték és kifosztották. Körülbelül ezer forint értékű ékszer és ruhanemű tűnt el. A gyanu azon-nal Feichtinger Agostonné, született Reikes Ida takarítónőre esett, aki hosszúságos vallatás után beis-merete, hogy ő hordta el lassankint a holmit a la-kásból. Holnap átkísérik a királyi ügyészséghez. Nem sikerült azonban eddig kikutatni azokat a betörőket, akik a Marienbadban nyaraló Mannheim József József-körut 31. a) számú lakásából körül-belül ezer forint értékű ingóságokat loptak el. Az ékszerekben és ruhaneműekben M. N., M. J. és M. G. monogrammok voltak. A rendőrség a betörőket keresi.

— Öngyilkosságok. Grossmann Sándor 31 éves bádogos ma este Vörösmarty-utca lakásán halán-tékon lötte magát s szörnyen halt. Tettenek okát nem tudják. Berítették a bonczoló-intézetbe. — Singer Mór kereskedő-segéd ma délután Hársfa-utca lakásán morphiom oldatot ivott. — Buchwald Jakab lakásán gyufaoldatot ivott. Mindkettőt beszállítot-ták a Rókus-kórházba.

— Rajeczfürdő bájós hegyektől védett ólában hosszú, enyhe az ősz. Ez arra buzdította a fürdőigaz-gatótságot, hogy a szezonat megnyújtva október köze-péig ősz, átmeneti stáció t létesítsen. Hogy pedig ez minél szélesebb körben legyen használható, augusztus közepétől kezdve lényeges mérséklést adnak a szoba és ellátási árakból. Kötőnő ellátás, szoba és fürdő együttesen 3-3 forint 50 krajczár. Ezt az intézményt bizonynyval örömmel üdvözlik azok, kik a telet délen töltik s a magasabb fekvésű, zordabb nyári helyekről korábban kényszerül-nek távozni.

Napirend.

Naptár: Szerda, augusztus 10. — Róm. kath. Lőrincz vt. — Protestáns: Lőrincz. — Görög-orosz: (július 29.) Kallinik — Zsidó: Ab. 22. — Nap két 4 óra 34 perczkor. — Nugszik: 7 óra 3 perczkor. — Hold két: d. e. 10 óra 44 perczkor. — Nyugazik 2 óra 22 perczkor délután.

A miniszterelnök nem fogad.
A horvát miniszter fogad délelőtt 8—10 óráig.
Az iparművészeti múzeum nyitva 9—12-ig és 3—5-ig.
Technológiai iparmúzeum nyitva 9—1-ig és 3—8 óráig.
Természettajzi gyűjtemények múzeuma nyitva 10—12-ig. (Múzeum-körut 4.)
Országos képtár az Akadémiában nyitva 9 órától délután 1 óráig.
Nemzeti múzeum képtára nyitva délelőtt 9—1 óráig. Többi tárai, köztük a néprajzi osztály is (exhibit-utca 15. sz.) 50 krajczár belépődíj mellett tekinthetők meg.

Rovargyűjtemény a nemzeti múzeumban nyitva 9—1-ig.
Iparművészeti társulat kiállítása nyitva d. e. 9—1-ig.

Deák-mauzóleum a kerepesi-uti temetőben nyitva este 5 óráig.
Az új országház kupolacsarnoka megtekinthető 10—1-ig 50 krajczár belépő díj mellett.

Egyetemi könyvtár nyitva 8—12-ig.
Múzeumi könyvtár nyitva 9—1 óráig.
Akadémiai könyvtár nyitva 3—8 óráig.
A „Hódoló díszfelvonulás“, Eisenhut Ferencz örösi körképe látható Városliget, Andrassy-ut végén, reggel 9-től este 9 óráig. Belépő díj 50 kr. Gyermek-jegy 20 krajczár.

Esterházy, a bírák védenceze.

(Távirati tudósítások.)

Az államügyészség működése arra enged következtetni, hogy Esterházy-t meg akarja menteni. A főállamügyész ma Bertulus vizsgálóbíróhoz küldte vissza az Esterházyra és madame Pays-re vonatkozó okiratokat és azt az indítványt tette, hogy Esterházy és Pays asszony ellen be kell szüntetni az eljárást. Bertulus vizsgálóbíró nincs kötve ehhez az indítványhoz. Arra az esetre, ha a beszűntetési indítvány ellen volna, csak a vádtanács hozhat döntést, amely az ügyben véglegesen döntene.

Tekintettel azonban arra a határozatra, amelyet a vádtanács már du Paty de Clam

ügyében hozott és tekintettel arra, hogy ez a bírói testület már kijelentette, hogy Esterházy Keresztély vallomása du Paty de Clam ellenében meg nem történtnek tekintendő, egészen biztosra veszik jogászai körökben, hogy Esterházy és szeretője ellen is beszűntetik a további eljárást a hamisítások miatt.

Esterházy ellen ebben az esetben csak az a vád maradna még fenn, hogy azt a negyvenezer frankot, amelyet rokonai rábiztak, elsikkasztotta.

Piquard és Labori felebbezése, amelyet a vádtanács határozata ellen adtak be, jogászai körökben élénk megbeszélésekre ad alkalmat. Az államügyész azon a véleményen van, hogy felebbezésnek ez ügyben helye sincs és aztán emiatt nem is adják tudtára Piquardnak azt, hogy a felebbezése ügyében micsoda döntés történt.

Felhozzák ezzel szemben a felsőbb bíróságok elvi határozatait, amelyek értelmében a civíl fél ilyen ügyben a semmitűszékhez felebbezhet a vádtanács határozata ellen. Labori ezt meg is fogja tenni és felebbezésében praecedensekre fog támaszkodni.

Mint a párisi lapok jelentik, Piquardnak Henryval, Lautthal és Gribelinnel tegnap történt szembesítése igen viharos jelenetekre adott alkalmat. A szembesítést ma és holnap folytatják. Ezenkívül csütörtökön Gosset és Piquard-t szembesítik, mire pénteken befejezik a vizsgálatot és az ügyiratokat szombatn adják a törvényszéknek.

A „Petite Republique“ ma megkezdí Jaurésnak a Dreyfus-ügyről szóló cikksorozata közlését. Jaurés először is azt állítja, hogy a tények és okiratok megvizsgálásából és a tanuk vallomásaiból az tűnik ki, hogy Dreyfus törvénytelenül és tévedésből ítélték el és hogy a reakció és hazugság minden hatalma egyesült, hogy az ártatlan büntetését meghosszabbítsa. Jaurés ezután behozonyítani igyekszik, hogy ezt a törvényteleniséget nem nemzeti érdek diktálta és azt mondja, hogy legfőképpen a proletáriátusnak van érdekében, hogy a magasrangú reakzionárius katonák hitelét megingassák és őket megbuktassák.

Paris, augusztus 9.

Fabra, az új vizsgálóbíró, délután hivatalában kihallgatta Vorilla-t, a „Matin“ egykor igazgatóját és Bernart Lazare-t. A „Temps“ szerint a köztársaság ügyésze, akihez Bertulus vizsgálóbíró az Esterházy és madame Pays ügyére vonatkozó iratokat betérjesztette, akkéig határozott, hogy Esterházy és madame Pays ellen az eljárás megszüntetendő. A köztársaság ügyésze visszaküldötte az iratokat Bertulus vizsgálóbírónak, aki ma ki fogja bocsátani a megfelelő rendeleteket.

A hajléktalanok.

Az az igazán szegény ember, akinek nincsen hajléka. A többi nem szegény, nem nyomorult akkor se, ha nincs pénze, akkor se, ha koplal. A szegénység ott kezdődik, ahol az állandó lakásnak vége van.

Ezért a legnagyobb áldás, a legnagyobb jótétemény, a legigazibb humanizmus, amely megteremtette azt a menedékhelyet, ahol hajlékot kap a hajléktalan, nyugvóhelyet, akinek nincs nyugodalma. Egy hely, ahol menedéket kap mindenki, aki szegény és nyomorult. Nem kérdezik, hogy ki ija-fia, mi vitte szegénységbe nyomorba, hol van a hazája, csak azt nézik, hogy nyomorult, s tető alá, zárt szobába, tisztágyba bocsátják egy éjszakára.

Érthető hát, hogy a magyar sajtó nagy haragra lobbant a napokban, mikor a rendőrség éjszakának évadján betoppant a hajléktalanok menedékházába, s elvitt mindenkit szegényes tanyájáról a ridedeg fogságba, aki csak gyanus volt neki. Mert amint a polgár-ember elmondhatja, hogy az ő háza az ő vára, épügy meghívánhatja a szegények legszegényebbe, hogy az az egyetlen szegényes menedékhely, amely védelmet ad neki és nyugvóhelyet, arra az egy éjszakára az ő vára lehessen. Az szent legyen éjszakánként a rendőrelőtt is.

Olyan hosszú az este, amíg oda begyülnek, olyan hosszú a hajnal, amíg onnan szétrebbennek, hogy ezerszer megrostálhatja a szegények szegényeit a bünt kutató rendőrség. Mert, hogy a hajléktalanok tanyáján igazán több a bűn, mint a szegénység, több az elvetemült gonosztevő, mint a meghuzódó szegénylős koldus, arról közvetlenül meggyőződést szereztünk magunknak. A tényben tehát föltétlenül igaza van a rendőrségnek, talán csak a formában csinált egy kis hibát.

S most átadjuk a szót lapunk egy buzgó munkatársának, aki nem rettent vissza a kínos helyzettől, a visszataszító társaságtól s az elmúlt éjszakák egyikét ott töltötte a hajléktalanok menedékházában. Egy igazi fővárosi kép az, amit megír. Sok helyen szinte hihetetlen, pedig mindenütt hü és legfőképen tanulságos.

Ezeket írja:

Egy éjszaka a hajléktalanok közt.

Sok szó folyt legutóbb a hajléktalanok menhelyéről, erről az áldásos intézményről, ahol a testi és lelki szegény, a nyomorék és a nyomorult, a koldus meg az eltévelyedett, az elzúllott és az éhező éjjeli pihenőt, nyugvóhelyet talál. Különösen sokat emlegették, amióta a rendőrség a külső-váci-úti menedékházban razzitát tartott és eljárását egyes lapok keményen megrótták. Kezdem e jótékony intézmény iránt érdeklődni.

Megtudtam, hogy a legtöbb fekvőhely, körülbelül négyszáz, a külső-váci-úti menedékházban van. Elhatároztam, hogy ott töltök egy éjszakát. Rongyos nadrágban, gyűrött kalappal a fejemen, gallér nélkül, gyolcs ingben és egy forint hat krajczárral a zsebemben, én is odaálltam a villaszerűen épített ház kapujába.

Miután leolvastam a hat krajczárt, kerek pléhtantuszt kaptam a kezembe. A felügyelő, egy szürös tekintetű, köpczös férfi, rám se hederítve, gépiesen íratja be az adatokat, amiket úgy találomra bediktáltam. Azt hiszem, Nagy János nevet mondtam be; ezekből ugyanis kevesen vannak. Miután megváltam saruitól és fővegemtől, a pléh számának megfelelő ágyra vettem magamat.

Sorban egymásután jöttek utánam hálótársaim. Borzalmas és szánalmas alakok, a koldusok és gonosztevők minden fajtájából. A sötét silhouettek oly gyakran változtak, hogy egyik impresszióm a másikat homályosította el. Olyan egyformák voltak a nyomorultak. S majdnem valamennyien a bűnnek ijesztő vonásaival.

Egymásután szállingóztak befelé, ki szerényen, ki nagy garra. Nyolcz óra lehetett, mikor a rozs- és gabonáillattal szaturált pálinkaszag kezdte csavarni az orromat. Jó volt trainingbe venni szaglási érzékemet, mert egy órai vergődés után már a vegytani eserebomlás és az erjedés törvényeit kellett bővebben tanulmányoznom.

A pokoli bűz annyira kirozott, hogy verejték kezdett gyöngyözni a homlokomon. Már azon gondolkodtam, hogyan menekülhetnék e kínos helyzetből, mikor egy párbeszéd a közelemben az ágyhoz szegezett.

Az a ritka szerencse ért, hogy két gonosztevő közé kerültem. Hanyat fekve, kezem a fejem alá támasztva, figyeltem.

— Lojzi! . . . lekvár van a tészta közt.

— Fogd be a bagólesőt — tudom.

— Jól van no — értem . . .

Szünet állott be . . . Mély horkolás, sóhajlás, herregés, köhögés, zihálás, nyögés vette át birodalmát.

Már mindegy, gondoltam. Meg kell tudnom, hogy mi az a lekvár, hol van, én vagyok-e csakugyan, mert másra gondolnom se lehetett.

Halk suttogás vegyült a domináló horkolásba . . .

— Lojzi! derék ember ám a mi házigazdánk, ma sem volt egy vasam se, és szó nélkül bebocsátott.

— Csoda is ez . . . Illván, ahol a törvényt szolgálta, eleget kitapasztalhatott bennünket, aztán te is csak olyan stammgast vagy, mint én, hi-

szen ha jól tudom, már két éve, hogy nála roskatokunk.

— Andris! . . . igaz-e az, hogy Wagner Ferencz, aki azt a budai vén asszonyt tapogatta halálra, a gyilkosság éjszakáján itt aludt? . . .

— Mamlasz, hisz itt aludt köztünk, ahogy ez a sápadtképü . . . pszt . . .

— Ne felej semmit, hisz már a trombitát is fujja . . .

Nehéz sóhaj kelt ki elnyomott keblemből. Fészkelődésem jó időre elcsitította a suttogókat . . . Mikor az alvás szimptomáit sikerült újra utánoznom, ismét megeredt a halk társalgás . . .

— Andris, mit gondolsz, a vékonyképzű szomszédnál kinéz-e valami? . . . Miféle fajzat lehet ez? . . . Annyi szent, nem a mi bandánkba való.

— Én is azt hiszem . . . habár mintha valahol bekaszliwa láttam volna. A sovány keze ist . . . valami faczér pinczér, vagy szabó lehet.

— Dörgölőzz csak hozzá, tapogasd meg a zsebet . . .

Nehéz ujjak babráltak a mellemen, majd az oldalom körül, valami halk csörrenést hallottam, aztán megszabadultam tőle.

— Megvan! . . .

— Mennyi? . . .

— Egy korona . . .

A gazember becsapta a gazember-társát. Mindkét koronám nála volt.

— Czimbora, ugy tetszett nekem, mintha annak a koronának az egyik oldala a tulsóhoz ütődött volna.

Fosztogatóm ásitással felelt. A másik nem hagyta aludni . . .

— Te Andris . . . a halsfejü csakugyan visszament a Dráva-utczába a szobaasszonyához?

— Igen, visszament; de csak négy éjszakára. Ujra otthagya. Azt mondta, hogy az asszonynek nagyon eljár a szája.

— Mondtam a mathának, hogy ugy jár mint Hradil. Ennek se volt jó ez a kovártély. Négyszáz disznó közül nehezebb a girhest kiválogatni.

Beszélgetésüket egy kései jövevény zavarta meg. Be volt rugva. Egy marczona alak az ágyra döntötte s beleordította a fülebe nagy nyomatékkal, hogy most aztán csend legyen. Amint a szolgáló kilépett a teremből, az új jövevény monologizálni kezdett. Szidia vesztül azt az urat, aki neki nem akart egy hatost adni, illetéknépen:

— A tűz égesse meg . . . miért nem tart magánál pénzt, ha pedig egy garasa sincs neki, hát miért jár a lábam alatt . . . Ne ittam volna csak azt az utolsó meszely pálinkát, megráztam volna egy kicsit az inge elejét — a tűz égesse meg . . .

Még a körösi lány nótáját elevenítette fel halk dudolással, aztán elaludt. Csak akkor vettem észre, hogy szomszédaim is versengenek vele a horkolásban . . .

Fejem szédült, levegő után vágytam. Lábujjhegyen az ablakhoz kászolódtam, kinyitottam. A betóduló levegő jótékonyan legyezgette halántékomat . . . Minden mozdulatra, minden neszre megrezzenev huztam meg magam. Hosszu volt az éjszaka nagyon. Végre, Istent áldva könnyebültem meg, mikor az első hajnali derengés szűrődött át az ablakon. Visszafeküdtem . . . Kimerülten vergődtem jobbra-balra, végre elszunnyadtam.

Körözött gonosztevőket, kitiltott egyéneket és veszedelmes utonállókat láttam magam körül, amint mesélgetnek nekem erről a jótékony palotáról, ahová a legiszonytatóbb bűn elkövetése után bizony nyugodt lélekkel besurranhat a négyszáz látogató közé édes pihenésre, ahová nem hat el a meggyilkolt jajszava és nagyon ritkán a kutató rendőr razzitája; de főleg, ahol nem jár el a szobaasszony trécselő nyelve és ahol szükség esetén milyen áldott tanúságot tesz az alibije.

Durra kéz rázott fel nyomasztó álmomból. A többiekkel együtt megmosakodva hagytam el, ugy négy óra tájban, a jótékonyágnak hamis pillérekre épített tanyáját.

P. H.

Ebers György — Petőfiről.

Dr. Kohut Sándor, Berlinben élő hazánkfia, könyvet ír Petőfiről. Csak nem régebben fordult épen Ebers Györgyhez, a most ravatalon nyugvó kitűnő íróhoz, hogy mondaná el véleményét a „Talpra magyar” lantosáról.

Ebers a következő levéllel felelt:

„Nehéz ítéletet mondanunk egy költőről, akinek nyelvét nem értjük és akinek műveit csak fordításokból — bár ebben az esetben igen jó fordításokból — ismerjük. Ha ilyenkor az a poéta véletlenül gondolatsegeny és műveinek varázsa a formákon rejlik, nehéz megérteni, mikép juthatott egyáltalán hirre, dicsőségre. (Ebers itt nyilván François Coppéera gondolt.)

Amde a Petőfi verseiben oly gondolatbőség van és e versek annyira magában rejtik irójuk sajtászerű, lendületes és élettelijes egyéniségét, hogy idegen földön való nagy híruk is könnyen megérthető.

A magyar olvasóra nézve sem lehet könnyű e poéta szellemi lényéről magának képet alkotni, mert műveiben szerfölött különböző hangok szólalnak meg, abban is, amit kigondolt, abban is, amit átértzett. Kötetében lapozgatva, hol egy megtépett lélek mély fájdalommal találkozom, hol vidámnak és elmésnek látom őt. A legerősebben akkor szól lantja, ha a szabadsáért való harcra hív. A fordításból is megütötte fületem férfias, lobbanó haragja, és kiéreztem, hogy a „Talpra magyar” mily mélyen megragadhatja minden magyar ember szívéét.

Ha elgondoljuk, hogy Petőfi maga is fegyvert ragadott hazája függetlenségéért; hogy egy nemzetet hívott föl lelkesült és lelkesítő dalokban csatára; hogy még élete tavaszán (mindössze huszonöt éves volt) rejtélyes módon eltűnt környezetének szemé elől és még ma sem tudják, hol és mikép esett el — akkor meg lehet érteni azt a rajongó lelkesedést, amelylyel honfitársai körülveszik emlékét.

Petőfi lírai alkotásainak alig a felét olvastam, az epikai műveiből még ennél is kevesebbet, de amit belőlük ismerek, följogosít arra, hogy elsősorban a költőnek és ezenfelül nemes, kimagasló férfúnak nevezzem. Hevesebben aligha dobtam meg ifjunak szíve a szabadsáért, — nemesak a politikai szabadsáért! És eszményképpül szolgálhat fiatal, csodálatos teremtő erővel teljesen kiaknázott élete. Fiatalon, amint meghalt, él tovább népének lelkében, amely nem tudja, merre van sirja és amelynek oly végtelen nehezére esik az, hogy őt a halottak közé sorozza.

Ez az, amit Petőfiről mondhatok. A magyar tudományos akadémia, amelynek kültagja vagyok, lefordíttatta verseinek egy részét és ebből az ügyes fordításból ismertem meg Petőfit legelőször és ami, egyre megy, megtanultam őt becsülni is. Cserhalmi Irén fordítása sem rossz.

Igaz hive

Ebers György.

Ime, ilyen érzelmekekkel volt eltelve Ebers a magyar Parnasszus legnagyobb költője iránt. A német regényíró és tudós tegnapelőtt örökre lehunyta szemét, miután Magyarországon is tiszteletet keltett műveivel és irántunk való szimpátiáival.

Külvárosi dráma.

Nagy szenzáció volt ma este a különben is népes Újvásiátré vidékén. A környékbeli gyárakból hazafelé tóduló munkások mind összesereglettek a Szilágyi-utczában, melynek egyik házában véres dráma játszódott le. Egy igazi áldozatot követelt dráma, amely minden köznapisága mellett élénk részvétet keltett a kíváncsi tömeg körében.

Ezuttal nem szerelmi, még csak nem is féltékenységi motívumok okozták a vérengzést, hanem csak a brutalitás, mely feltámad a béte humáinban valahányszor az alkohol démonja uszítja és csábítja öldöklésre.

Az eset részletei a maguk keresetlen egymásutánjában eléggé beszélnék magukért, Zola pedig az Assomoirban ily témát örökített meg.

Kristján János ezelőtt öt évvel jóra való péklegény volt, szolid, és dolgozó. Akkor ismerte meg

Leles Margitot, egy szegényorsz. mosónénak szép mostohaleányát. Megkérte a leány kezét, meg is kapta és néhány hét múlva a pap előtt lettek egymáséi. A menyecske három gyermekkel ajándékozta meg az urát; egyik közülök meghalt. Négy esztendeig jól éltek egymással férj és feleség, amikor könnyeimű pajtasok elrontották Kristyánt. A szerencsétlen ember az ivásnak adta magát, elhanyagolta mesterségét, úgy hogy elbocsátották a Freiszleder-féle pékműhelyből, hol évekig dolgozott. Az asszony jó sokáig elnézte férjének viselkedését, de amikor nagyon terhes lett neki az élet ura oldalán, visszatért a mostohanyja házába és magával vitte két kis gyermekét is, a négy éves Gyulát és a három éves Mariskát.

Kristyánt feleségének ez a lépése nagyon elkeserítette. Dühöngött, hogy a felesége nem osztja meg nehéz keze munkájával keservesen szerzett keresményét és ezért számtalanszor nógatta, hogy térjen vissza hozzá. Az asszony azonban nagyon keserű tapasztalatokat szerezhetett, mert nem ment vissza. Kristyán tegnap megint meglátogatta családját s kérlelni kezdte az asszonyt, aki azonban kiutasította. Emiatt, úgy látszik, igen elkeseredett, mert megérlelődött benne az a gondolat, hogy megöli családját és önmagát.

Mag is mondotta, hogy baj lesz ebből, de a házbeliek kinevették és azt felelték neki:

Aludj ki a mámorát!

Ma este azonban Kristyán csakugyan betoppant felesége szobájába. Épen ott állt kis beteg fia mellett és ápolta. Mellette tilt a Mariska leánya is, akit az apa kiküldött a szobából:

Kredj, végy magadnak cukrot.

A kis leány kiszaladt. Az asszony nem is sejtette, hogy ura mit tervez. Csak egyszerre vette észre rémülten, hogy Kristyán revolvert rántott elő és még mielőtt védekezhetett volna rálőtt, egy golyó a szerencsétlen asszony nyakába fúródott, de még volt annyi ideje, hogy kiszaladjon és segítségért kiáltson, de a következő pillanatban a lépcsőházban összeesett.

Erre beszaladt a lakásba Kamarás György kőművessegéd s a következő pillanatban Kristyán maga ellen emelve a revolvert, bal mellén lötte magát s nyomban összeesett. Kis fia mindennek szemtanúja volt s borzasztó sírással fogadta a szobába tóduló házbelieket, akiknek állítása szerint Kristyán egész családját kiirtja, ha véletlenül Kamarás a szobába nem lép, mert napok óta hangoztatta, hogy senki nem marad életben családtagjai közül.

A sebesülteket a mentők a Rókus-kórházba szállították, ahol Tabakovics rendőr-segédfogalmazó és Markovics Incze detektívfelügyelő az asszonyt kihallgatták. Kristyán eszméletlen volt s így nem vallathatták, meg sem tudhatták, hogy tulajdonképpen mi vitte a vérengzésre.

Megható volt, amikor Kristyánné feléledt egy pillanatra, első szava ez volt:

— Hál' Istennek, csak hogy a gyerekeknek nem esett bajuk.

Egy csodás jelenség.

Egy csehországi városban történt, hogy a gazdatiszt cselédjének egy este több konyhadény utánaröpült a konyhán, sőt míg az öblögetéssel foglalatzkodott, a polcraól — minden ok nélkül — lerepült egy nagy konyhakés és közvetlenül a leány orra előtt ment a földbe. A cseléd kezdetben nevetett a furcsaságon, később azonban a mosogatórongy is kitépte magát a kezéből s a mosogatótól is le akart táncolni az asztalkáról. Ekkor már sírásra fogta a dolgot és bement a szobájába. Ettől fogva egész éjszaka nem történt semmi.

Reggel, mikor a konyhába lépett, megismétlődött az esti jelenet. Először is egy skatulya, gyufa és egy bádögfödél röpültek a leány fejéhez. Erre már a gazda is komolyan vette a dolgot és véletlenül a házában lévő öcsésével megfigyelték a leányt, hogy nyomára jöjjenek a boszorkányságoknak. Látták, hogy nehezebb tárgyak megmozdultak, sőt le is estek, ha a leány közelükbe ment, a könnyebb dolgok meg utána is röpülnek. Ha azonban

leült a leány és mozdulatlan maradt, akkor nem történt semmi sem.

Az egyes esetek közül érdemes megemlíteni, hogy egy sörshordó, amelyben husz liter sör volt, táncolni kezdett a cseléd közeledésekor; hogy a vizes sajtár ledől s a víz elöntötte a konyhát; hogy amikor a konyha lépcsőit sikálta, a gyerekek szánkója a hátára mászott, később meg a fejse nyele esett ki a kezéből. Aztán bement a lány az istállóba, ott az üres abrakos tarisznyák kezdtek táncolni, majd meg, mikor a pinczébe ment, hogy burgonyát és kalarábét vigyen föl, a pajkos főzélékek sehogysem akartak a kosárba bujni; elhengeredtek, szétfutottak inkább.

Ez már sok volt. A leány sírva panaszkodta el a dolgot gazdájának, aki aztán megparancsolta neki, hogy hagyja abba a munkát, menjen a szobájába.

Öt órákor újra dolgai után látott a cseléd s akkor megint előről kezdődtek a boszorkányos históriák. De már ekkor elhívták az orvost. Az orvos eljött és megvizsgálta a leányt. Konstatálta, hogy teljesen egészséges, erős testalkatu és rendszeren táplálkozik. Érverése rendszeres, percenkint hetvenhat verés s a leány sem panaszkodott semmi rendellenességről.

Az orvos az egész dolgot nevetségesnek mondta és igyekezett sikerült tréfának minősíteni, ami ellen a cseléd tiltakozott. Mivel a gazda maga is komolyan vette a dolgot, az orvos megígérte, hogy másnap is eljön.

A következő napon, mikor az orvos megjelent, a gazda épen a szomszédházban járt a leánnyal, hogy lássa, idegen helyen is ismétlődik-e az a boszorkányság. A leány körülbelül félóra-hosszat sürgölődött a konyhán, de nem történt semmi különös sem. A pékmester ezután átment velük a házba. A leány be akart menni a kamrába, s az ajtó magától megnyílt előtte. Alig hogy belépett, iszonyu lármá keletkezett bent. Az orvos utánamegy, hát látja, hogy egy nagy bádögfödél, amely egy hatalmas kámpösszögre volt akasztva egyszerre csak lerepül. Innét a lakásba mentek. Az első szobában nem történt semmi különös, bementek hát a másikba, ahol a leány a nyitott ajtóval szemben a gyermekkocsihoz támaszkodott. Két percze rá, miközben az orvos mindig ezekről a különös dolgokról beszélt és a mellékszobába nézett, észrevette, hogy valami tárgy lábrakapott. Rögton odaugrott. A leány a fejéhez kapott és sírni akart. Az a repülő tárgy egy nád-fonatu, súlyos gyermekszék volt, amely hatalmas ívben röpült be a mellékszobából abba a szobába, ahol a leány volt, egyenesen feléje és egy lábával a fejét is érintette a cselédnek. Az orvos fölemelte a széket, aztán vizsgálta, de nem tudott rajta semmi különösöt felfedezni. Mivel dolgai másfelé szöflőtték, otthagya a csodálatos leányt. Meg volt róla győződve, hogy a dolog természetellenes, de nem tudta megérteni, nem tudta magának megmagyarázni.

Délutánra magához rendelte a leányt az orvos, hogy valahogy mégis rájöjjön a rejtély nyitjára. A leány meg is jelent nála a kitűzött időben a gazdájával. Az orvos erre újból megvizsgálta a leány állapotát s ekkor fölfedezte, hogy a leány testén időnkint ideges rángatózás húzódik végig. Faggatásaira elmondta a leány, hogy már néhány nap óta érzé ezeket a rángatózásokat, amelyek azonban semmi fájdalmat sem okoznak.

Mikor az orvos szobájában forgolódni kezdett, ott kimozdultak helyükből nehezebb tárgyak. Az orvos erre valami csillapítószert adott be neki és ráparancsolt, hogy menjen haza az anyjához és néhány napig egyáltalán semmit se tegyen.

Néhány napig otthon maradt a leány. Mikor visszatért gazdájához, semmi különösöt sem lehetett rajta észrevenni, nyugodt maradt és élvezte a dolgait, úgy mint azelőtt. Az orvos feljegyezte mind e különös dolgokat és a szemtanúkkal aláíratta, mert fel akarta olvasni az orvosi egyesületben.

Ez a történet, bármily csodás és rejtélyes is, épenséggel nem hihető. A legújabb kor tudományos kutatói rájöttek, hogy titkos működésű idegeinknek bizonyos időkben villamos erejük is

van, amelyek sok mozgás következtében igen magas fokra fejlődhetnek. A különös csak az ebben a dologban, hogy ez a villamos erő fejlődő fiatal leányoknál nem szokott nyilvánulni, ebben a leányban pedig tulságos erővel működött. Ennek tulajdonítható, hogy azokban a szobákban, amelyekben tartózkodni szokott, jelenlétével megvillamosza az ott lévő tárgyakat is, már tudniillik azokat, amelyek megfogják a villamosságot, ellenben idegen helyen, kivéve az orvos szobáját, nem volt semmi hatása sem villamos erejének.

Itt tehát az emberi villamosság mint hajtóerő áll előttünk. Hogy ezenkívül világító ereje is van az emberi test villamosságának, az tudalévő dolog, hiszen még ma is sok esetben csalják vele a dolgot nem ismerő emberiséget. A spiritisztáknak is ez a leghathatósabb eszközük; ők ugyanis médiumukat mindenféle praktikákkal a legmagasabb fokú extázisba hozzák, hogy az elsötétített helyen világítson fejükön az elektromosság, amelyet kifejlesztettek bennünk.

A főt elmondott esethez igen hasonlít egy másik, amely szintén mostanában történt meg. Egy fiatal cselédleány nem közeledhetett az asztalhoz anélkül, hogy rögton le ne repült volna onnan minden. Ha az ajtóhoz lépett, kinyílt magától; ha fejni akart, egy csöppet sem bocsátott a tehen s ha más fejle, hőven ontotta a tejet.

Mindezek a csodálatos esetek, mint már említettük, az emberi villamosság okozatai. Aki csak egy kicsit is foglalkozott a természettudományokkal, az nem fog kételkedni igaz voltukban.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* D'Annunzio. Florenz környékének egyik legszebb és legfesz több villájában teljes elvonultságban dolgozik új művét Gabriel D'Annunzio. Nem bocsátanak be hozzá senkit;

— A képviselő ur dolgozik! ez a stereotyp válasz.

„Álom egy nyári délutánon“ című darabját már befejezte; ez tudniillik „A tavaszreggeli álom“ folytatása és a második a négy „Álom“ közül, amelyet meg akar írni. E mellett „Nap hugom“ című drámáján is dolgozik és különös gonddal javíttatja októberben megjelenő „Tűz“ című regényét. Duse Eleonorával együtt azt tervezte, hogy Róma közelében az albán tó partján, megépítik a tragédia Bayreuth-ját; ezt az eszmét egy praktikusabb időával cserélte fel. Vagyis rendszer színházat épít és pedig már a jövő tavasszal. Primadonnája Duse Eleonora lesz.

* Narciss. A városligeti szinkór derék igazgatója, Feld Zsigmond, évenként fellép egy-egy kedves szerepében. Rendszerint a „Kirchfeldi pap“ -ot választja, ma azonban Narcissnak, Brachvogel ismert szomorujátékának czimszerepében láttuk és ezen teljesen cselekmény nélküli darab hatásos czimszerepében alkalma nyílt erős drámai talentumát minden irányban érvényesíteni. Játékán meglátásztott a beható tanulmány és ha nyelvünkön nem uralkodik is oly mértékben, mint egy-egy drámai hősnőnk, művészi intelligencia dolgában nem sokan állják ki vele a versenyt. Kivüle igen jó volt Feld Irén, valamint Pompadour marquise személyesítője, Tóth Ilonka. A nagyszámban megjelent közönség Feld Zsigmondnak sokat tapsolt, az egyes felvonások után nyolcz-tíz ezer is kihívta a lámpák elé.

* Magyar Színház. Molnár Lászlót a Magyar Színház igazgatója újra szerződtette. A művész tegnap írta alá a szerződést.

* Temevári filharmonikusok a király előtt. Az idei buziási hadgyakorlatok alkalmából a „temevári zenekedvelő-egyesület“ azon kéréssel fordult a felségéhez, hogy szerenádöt adhasson buziási tartózkodása alatt. A zenekedvelő-egyesület kérését báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter támogatta a királynál. Ő felsége a szerenád megtartását engedélyezte is s az alispán értesítette a zenekedvelő-egyesületet, hogy a felsége Buziáson szeptember 4-én, az estali órákban fogja a szerenádöt meghallgatni.

FŐVÁROS.

(Svábhegyi vizinség.) Jókai Mór az E. H. hasábjain panaszkodik, hogy a svábhegyi lakók ebben a pokoli hőségben már negyedik napja nem kapnak vizet. Panaszos czikke, amelynek talán a Jókai nevének protekciójával lehet egy kis fogantatja, egész terjedelmében így hangzik:

Már negyedik napja, hogy a Svábhegy közönsége nem kap vizet. Negyvenfoku afrikai hőség mellett nem lehet vízhez jutni. A vízvezeték nem szolgál. Egyszer-egyszer, ha eltájtjuk az idejét, elkezd fitymlekedni, köpköd, prűszköl, aztán megint abban hagyja. Fűrdésről, öntözésről szó sincs. Virágoskert, konyhakert porrá szárad. Ivóvizet, konyhára, főzésre valót a szomszédunktól körünk kölcsön.

Hát annak van?

Annak van. Hiszen ez a csodálatos ebben a mi egész vízvezetési rendszerünkben.

Két vztartónk van. Az egyik a hegy alján, a finaczházzal átellenben. Odáig felhajtja a duna-parti szivattyugép a vizet. Innen aztán egy másik gép felhajtja a főcsövön át az Istenhegy tetejére a másik rezervoárig, ahonnan az megszárt minőségben kerül vissza önyomás által a mellékcsöveken a nyaralókig s állítólag a krisztinavárosi házakig. Már most egy része a krisztinavárosi nyaraló tulajdonosoknak olyan okos volt, hogy a vízvezetékét egyenesen a felhajtó főcsővel köttette össze, megelégedve a rendes Dunavízzel: míg a nagyobb rész velem együtt abban a tévedésben volt, hogy a szárt Dunavíz jobb lez s a felső rezervoárral köttette össze a vízvezetékét. Már most, ahogy rendszeresen bekövetkezik minden nyáron, a forró kánikulai napokon azok a villatulajdonosok, akik egyenesen az alsó vízvezetékéből kapják a szükségletüket, ugyancsak hozzálátnak a vízfogasztáshoz, úgy, hogy a felső vztartóba nem kerül fel a szükséges vízmennyiség. S mi, felsővíznyomásúak, elveszünk szomjan.

Ez egy olyan technikai abszurdum, amit a vízvezeték alkotóinak eleve ki kellett volna kerülni s amin most utólag minden módon segíteni kell. Én szakember nem vagyok, de azt hiszem, hogy erősebb gépet kellene alkalmazni, mely több vizet legyen képes felhajtani, mert ha ezen segíteni nem tudunk, a Svábhegy visszasüllyed a felszázad előtti állapotába. Még hozzá a „városkutató” is el kellett zártni, mert az orvos vizsgálata nyomán kiderült, hogy a forrásvíz meg van fertőzve a fölötte levő villák beleszivárgó szennyvizetől.

S ez minden esztendőben így megy.

Dr. Jókai Mór.

(Uj rakodópart.) A főváros már harmadéve elhatározta, hogy a duna-balparti rakodópartot a Margit-hidtól a Dráva-utczáig kiépítteti. A munkálatokat már ezen a nyáron meg kellett volna kezdeni, de ez nem volt lehetséges, mert a Dunapart e részén épült számos faipar- és kereskedelmi telep alköltözteséről idejekorán nem gondoskodtak. A kiszájtási tárgyalások most folynak és így remélhető, hogy a rakodópart építését a jövő év tavaszán meg lehet kezdeni.

(Színészek a városházán.) A főváros közgyűlése, amint már említettük, 6000 forint szubvenziót szavazott meg az Ó-Budán működő színházak tagjainak segélyezésére. A színészek sorsa azonban Ó-Budán nagyon rosszra fordulhatott, mert ma küldöttség útján is kérték, hogy a szubvenzióból előlegezzenek nekik legalább ezer forintot. Matuzsák Alajos helyettes polgármester meg is ígérte nekik, hogy a tanácsülésen pártolni fogja kérésüket.

(Az új vízvezeték felkel.) A káposztásmegyeyi új vízmű kibővítésére folyton újabb és újabb telkeket kell a fővárosnak megszerezni. Legújabbban a Sziget-Monostor határában fekvő nagy telektömb kiszájtása mutatkozott szükségesnek s a kártalanítási eljárás megkezdésére szeptember hónap 12-ére hívja össze az érdekelt feleket a pestridéki törvényes polgári osztálya. A tárgyalás helye Szigetmonostor községébe.

(Uj építkezések.) A magánépítési bizottság legújabbban a következő építésgondolatok kiadását javasolta:

Lazarini Oszkár bárónak VII., király-utca 5190. hrsz. kétemeletes udvari tulajdóknak. Szél Samunak III., Lajos-utca 4532. hrsz. háromemeletes házra. A császári és királyi katonai építésoztálynak, II., Margit-körút 3884. hrsz. háromemeletes foházra és a második emelet ráépítésére. Horovitz Fülöpnek I., Logodi-utca 1866. hrsz. háromemeletes házra. Scheibel Károlynak IX., Master-utca 9532. hrsz. háromemeletes házra. Bodácsy Lipótnak, VIII., Mátyás-tér 6443. hrsz.

háromemeletes házra. Richter Andrásnak, II., Rézmál-dűlőn 6298. hrsz. egyemeletes nyaralóra. Tauss Zsigmondnak, IX., névtelen utca 9584. hrsz. egyemeletes házra. Berger Vilmosnak, VII., névtelen utca 2609—2610. hrsz. kétemeletes és földszintes házra. Fischer Mórnak, VII., dob-utca 5172. hrsz. kétemeletes házra. Lindenbach Istvánnak, II., gyorskocsi-utca 3074. hrsz. kétemeletes házra. Frey Imrénének, I., Virányos-dűlő 8764. hrsz. egyemeletes nyaralóra. Burghardt Pálnak, III., Filatoridűlő 6575. hrsz. földszintes házra. Rekvényi Sándornak, I., somló-ut 13204. hrsz. földszintes nyaralóra. Özv. Stangl Jánosnak, I., budakeszi-ut 8652. hrsz. földszintes nyaralóra. Herz Alajosnak, VII., névtelen utca 1976. hrsz. földszintes házra. Erney Ferenczének, VII., névtelen-utca 1976. hrsz. földszintes házra. A Magyar államvasutak igazgatóságának, a bikaréti és konzumvásártéri telepen kezelési épület, kettős órház stb. építésére. Brózik Gyulánának, II., Basarét 7087. hrsz. földszintes nyaralóra.

(Az újváros-háza terv.) A székes főváros mérnöki hivatala javában foglalkozik az újváros-háza terveire hirdetett pályaművekkel. A közgyűlés ugyanis utasította a mérnöki hivatalt, hogy a beérkezett ötven pályaművet bírálja meg s állítson össze külön-külön mindegyikről költségvetést. Ez a munka a mérnöki hivatalnak csaknem egész személyzetét foglalkoztatja, a jelentés mégis csak hónapok múltán készülhet el.

TÖRVÉNYKEZÉS.

— Pettkó pöre a táblán. A budapesti törvényszék annak idején a belügyminiszterium sikasztó titkárat, dr. Pettkó Lászlót négyévi fegyházzal sújtotta. Az ítélet ellen úgy Pettkó, mint az ügyészség is felebbezással élt. Az akták ekkor felkerültek a királyi táblára, ahol azokat referálás végett Makay Dezső bírónak osztották ki. A másod-bírósnál mára volt kitűzve Pettkó László pörének a tárgyalása, de az ítélethezást a jövő keddre halasztották.

— A délutáni tárgyalások. Szeptember elején, mikor a nyári szünetnek vége szakad, sorra jönnek már ismét az esküdtzéki tárgyalások is. Miután pedig az utolsó hónapokban foganatosított intézkedések remélhetőleg megapasztották a sajtópörök számát, ezentul hetenkint csak két esküdtzéki tárgyalást fognak tartani. Beszélnek azonban egyéb változásról is. Zsitvay Leó elnök ugyanis néhány hónap óta mindig délutánra tűzte ki a sajtópöröket s ez az újítás nem nagyon vált be. Leginkább az esküdttek elégedetlenkednek miatta, akiknek nehezükre esik, hogy így néha a késő éjjeli órákig kell bírói tisztüket teljesíteni, ami főképp a Budán lakó esküdttekre terhes. Épen ezért a most behívott esküdttek küldöttségileg akarják felkeresni Zsitvay elnököt s megkérlik, hogy állítsa vissza a régi rendet.

— Várkonyi ügy. Megirtuk a minap, hogy Várkonyi István ellenében, akit a fővárosból Nyíregyházára szállítottak, az odaváló vizsgálóbíró elrendelte a vizsgálati fogást. Ezt a határozatot utóbb helyben hagyta a törvényszék is és kimondta, hogy a parasztszocialisták hírhedt apostola ellen a tulajdon intézménye és osztálygyűlésre igazítás ezimén fogja a bünyvizsgálatot folytatni. Várkonyi védője, Eötvös Károly a határozat ellen terjedelmes felebbezást nyújtott be a törvényszékhez, mely ennek folytán tegnap felterjesztette az összes iratokat a debreczeni királyi táblához. A másodbíró-ság valószínűleg a jövő héten hozza meg a határozatát.

„Ex Mária-Radna lux.”

A minap ezen a czimen megirtuk, hogy a mária-radnai bíróság új vezetője kissé szomorú állapotokat találhatott állomáshelyén, mert a napokban kiböoltatta, hogy a bírónak ajándékokat vinni nem szabad. Csudálkozunk, hogy a bíróság vezetője ennnyivel is beérte, holott a saját nyilatkozata szerint megütöközéssel tapasztalta, miképen visznek a peres felek ajándékokat a járásbíró-sági alkalmazottak lakására. Ugy látszik, hogy az illető járásbíró-sági alkalmazottak sértve érezték magukat, mert részben ezeknek a megengesztelésére írhatta a mária-radnai bíróság vezetője nekünk a következő sorokat:

Folyó évi július 29. napján kibocsátott körrendeletemet, mely a vezetésem alatt álló mária-radnai járás összes községi előljáróit figyelmeztetni kívánta a lakosság egy rossz szokására, hogy ugyanis a járásbíró-sági alkalmazottaknak ajándékokat visznek, úgy látszik, nemcsak a közönség, de egy a fővárosi, mint a helyi sajtó körében is tévesen értelmezték.

Az osztó-igazság érdekében, mint igazságszerető ember, kötelességemnek tartom ezzel a téves értelmezéssel szemben kijelenteni, hogy a körrendeletben említett tapasztalatom egyáltalában nem vonatkozható egyik mellettem működő bírótársamra, illetve albiráimra sem. Kijelentem, hogy azoknak tiszta bírói lelkiismeretét még csak érinteni sem volt szándékom.

A kibocsátott körrendeletet, talán a rövidsége miatt, tévesen magyarázták. Előrebocsátva, hogy körrendeletem nem volt a nagy nyilvánosság-nak szánva, mert azzal csupán arra a szűk térre akartam hatni, ahol a baj van, — most már a téves értelmezés következtében kénytelen vagyok körrendeletemnek az előzményét is elmondani.

Én folyó évi július 7. napja óta vagyok a mária-radnai királyi járásbíró-ság vezetője és július 29. napjára volt az első tárgyalási határnapom kitűzve. A tárgyalási napot megelőzőleg egy mondorlaki pörös földmives fél több előkelő egyénnél kérdezősködött lakásom után és aztán fölkeresett, sőt ajándékot hozott hozzám. Ennek az eredménye az volt, hogy az illetőt tanuk előtt történt megdorgálás mellett azonnal kiutasítottam lakásomból és felindulásomban, nehogy ez más alkalommal akár velem, akár bármely alkalmazottammal megtörténjen, legjobbnak találtam a körrendeletet kiadni.

Mert csak két expedienst állott előttem. Vagy az, hogy ezzel az emberrel rögtön jegyzőkönyvet vegyek fel, vagy pedig az, hogy körrendelet alapján azonnal intézkedjem.

Az elsőt, miután az illető fél az értelmiség alacsony fokán állott, azért nem tettem, mert azt véltem, hogy jobban javítok rajta, ha magam figyelmeztetem és intem meg rossz eljárásért, sem ha a szerencsétlent egyenesen tömlözőbe kergetem.

Igy történt meg, hogy körrendelet után intézkedtem és oktatólag kívántam hatni a közönségre.

Miután ez a kísérlet velem, rövid ítéletem alatt történt meg, tehát a körrendeletnek első részében felhozott körülményt, melyet tévesen értelmezték, magam is tapasztaltam és ez ellen volt irányulva a szerintem elég szigorú, de amellett humánus körrendelet tartalma.

Kérem ennélfogva a tisztelt szerkesztőséget, hogy jelen magyarázó nyilatkozatomat becses lapjában közölni sziveskedjék.

Mária-Radnán, 1898. augusztus 8.

Roth Nándor, s. k.,
királyi ítéletáblai bíró,
mint a mária-radnai királyi
bíró-ság vezetője.

SPORT.

— A kerékpárosok aranyserlege. Berlinben tegnap volt az érdekes mérkőzés az aranyserlegért. A tiszteletdíjat és 1000 márkát Gvogna nyerte meg könnyen Parbly, Ponteccky és Mayers ellen.

— Magyar uszók diadala Triesztben. A múlt vasárnap Triesztben a „Bagno Excelsior”-ban uszóverseny volt, melyen a magyarok fényes győzelmet arattak a trieszti és angol uszók felett. Sugár Elemér és Biegelbauer Árpád, a „Magyar Uszó-Egyesület” tagjai voltak a győztesek. Előbbi egy a rövid, mint a hosszú távhajnokságot, utóbbi Trieszt város díját nyerte meg.

A verseny részletes eredménye a következő:

I. Megnyitó verseny 50 méterre: Lewis Jones (Comitato-Bucintore) 35 másodperc 1. Biegelbauer Árpád (M. U. E.) 37 másodperc 2. P. Schiavuzzi (Pirano) 3.

II. Trieszt város díja, 100 méter. Biegelbauer Árpád (M. U. E.) 1 perc 26 másodperc 1. P. Gandolfo (Bucintore) 2. Mario Milella (Trieszt) 3. Ítélet: igen könnyen.

III. Adria bajnoksága 1898. évre. Védő: Sugár Elemér. Sugár Elemér (M. U. E.) 1 perc 25 1/2 másodperc 1. Lewis Jones. 2. Sugár Elemér küzdelem után tenyérszusszal nyert Jones ellen, kit keresztelés miatt diszkvalifikáltak a versenyből;

IV. Hát-on uszás. 40 méter. Sugár Elemér (M. U. E.) 34 másodperc. 1. Biegelbauer Árpád (M. U. E.)

V. Adria hosszútárbajnoksága. Védő: Wahle Ottó. Sugár Elemér (M. U. E.) 1. Mario Melilla (Trieszt) 2. A vezetődíj győztese a versenyben Sugár volt, ki kezdettől fogva vezetve 40—50 méterrel nyerte meg a bajnokságot.

+ Uszóverseny. E hó 18-án uszóverseny esz a Margit-uszodában. Nevezés a helyszínen.

+ Javított kerékpárrekord. New-Yorkból sürgönyzik: Az egyórás világrekord mindinkább közeledik a hatvan kilométer felé. Mult szombaton Elkes amerikai versenyző az egyórás rekordot 64 kilométer 45 méterről 55 kilométer 831 méterre javította meg.

+ Kerékpárverseny. Az I. pozsonyi kerékpár-egyesület által Pozsony és Bécs közt rendezett nemzetközi kerékpárverseny minden várakozáson felül sikerült. Az ötven kilométernyi utra tizennégyen indultak, kik közül az első díjat, Pozsony város tisztelődíját Kühmayer Ferencz (pozsonyi) vitte el, a bécsi Kaff Alfréd csak második lett. A délutáni versenyek közül a legérdekesebbek voltak:

I. Ujanczok versenye. Távolság 10 kilométer. Hat közül első Karig Gusztáv, második Karig Ferencz.

II. Mesterverseny. Távolság 25 kilométer. Az idej „mester” címért indultak négyen. Győztes Kühmayer F. lett.

III. Vendégek versenye. Távolság 20 kilométer. 12 közül első Kaff Alfréd.

A versenyen Pozsony szabad királyi város törvényhatósága is képviseltette magát Broly főjegyző által.

+ Uj sportegylet. „Tátraaljai kerékpár-egylet” névvel új sportegylet alakult Felkán. Az egyesület elnöke Cornides Károly, tagjainak száma pedig ezidőszáig negyven. Az egyesület augusztus hetedikén már részt is vett a felkai népnepélyen, ahol igen barátságosan fogadták közreműködését. Az egyesület jelvénye paizsalakon nemzeti színű mező.

+ A nyári handicap. A közeledő budapesti augusztusi meeting második napján, hétfőn, döntésre kerülő mértőföldes távolságu Nyári handicap teherközlése ma jelent meg. Összesen 67 levál sulyozott a handicapper. A teher elosztás a következő:

36 Mindig	65	36 Coronét	50 1/2
46 Wette nicht	64 1/2	66 Margit	50
id. Álmos	63	46 Jasmin	50
56 Bátor	62	36 Vert-Vert	50
46 Tip-Top	61 1/2	36 Zászka	50
46 Mirkó	60 1/2	46 Aga	49 1/2
46 L'Astro	60	56 Osiris	49
36 Doria	60	46 Tripoteuse	49
36 Makó	59 1/2	46 Jura	49 1/2
36 Esterfi	59 1/2	46 Katinka	48 1/2
46 Rabenvater	59	36 Nur Neume	48 1/2
46 Balék	59	36 Fortély	48 1/2
56 Brigand	58	46 Zofe	48
36 Véletlen	57	36 Cousine	48
36 Primula	57	36 Wie Seide	48
46 Kelet	56	36 Candide	48
36 Duna	56	36 Főth Park	48
46 Stewarton	55 1/2	46 Garibaldi	47
36 Eccles Cross	55 1/2	36 Orchef	47
36 Eigentlich	55 1/2	36 Pressburg	46 1/2
46 Szolgabíró	55	36 Terka	45 1/2
36 Kisasszony	55	56 Zofe	45
36 Hebe	55	36 Iis	44 1/2
36 Wienerwald	54	36 Vigéc	44 1/2
46 Neni	53 1/2	36 Daffy	43 1/2
36 Menyecske	53 1/2	36 Dilegna	43 1/2
36 Fee	53	36 Püngrer	43
36 Ladroné	52 1/2	46 Haza	42 1/2
36 Csipke	52 1/2	36 Morgó	42
36 Francia Mulaó	52	36 Sorgenkind	41 1/2
36 Prosa	52	36 Etuska	40 1/2
36 Longchamps	52	36 Belle Helene	40
36 Malteser	51 1/2	36 Ibetis	39 1/2
36 Forgószél	50 1/2		

+ Sport-események. A budapesti augusztusi meeting vonzóbb eseményei a következő napokra esnek:

- Nyári handicap (15.)
- Budai díj (18.)
- Szt.-István díj. (20.)
- Kettős ivadékverseny (21.)
- Budapesti díj (23.)
- Kétévesek nagy handicapje (25.)
- Királyné díj (28.)
- Nyári kísérleti verseny (28.)

A HIVATALOS LAPBÓL.

Miniszter. A vállalkozás és közoktatásügyi miniszter Zatlner Idát a sikatnómák közszügyi intézetében női kézimunka tanítónővé nevelte ki.

Magyar név. Kiskoru Gödinger Árpád csányi lakos vezetéknevének Góndörre, Kiskoru Östreicher Gyula budapesti lakos vezetéknevének Orbánra, dr. Östreicher Jakab ungvári lakos vezetéknevének Országra, Müller Ignác keszthelyi lakos, valamint Kiskoru leánya Magda vezetéknevének Mojárira, Szilvi Ferencz hulli lakos, valamint Kiskoru gyermekei Béla, Gizella, Irén és Mária vezetéknevének Szilárdra, Kiskoru Goldstein Eliás nagyváradi lakos vezetéknevének Székelyre, Goldstein József nagyváradi lakos vezetéknevének Kádárira, dr. Deutsch Sámuel (Sándor) budapesti lakos vezetéknevének Dénesre, dr. Tóth Albert budapesti lakos vezetéknevének Gergelyre, Kiskoru Winter Dávid budapesti lakos vezetéknevének Vértésre, dr. Pfeifer Béla budapesti lakos vezetéknevének Papra, Kiskoru Weisz József budapesti lakos vezetéknevének Vágóra, Elias Emil besztercebányai lakos vezetéknevének Illésre, Hans István kátyi lakos vezetéknevének Jánosira, Pecsénár Dénes almási lakos vezetéknevének Pálfira, Kiskoru Weisz Oszkár bajai lakos vezetéknevének Balassára való megváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Árverések a fővárosban. Baumfeld Mátyás ingóságai Erzsébet királyné-utja 45. augusztus 13. Nobel Herman ingóságai Bokréta-utca 14. augusztus 12. Schaffer Ignác ingóságai Bécsi-utca 7. augusztus 12. Pohl Károly ingóságai Mexikói-ut Pohl-villa augusztus 10. Lónyai Sándor ingóságai Erzsébet-körut 27. augusztus 10-én.

Pályázatok. Postamesteri állásra Román-Szent-Mihályon (Femesvármegye), Kolozsvár városi járásbíró-sághoz régrehajtott állásra, a győri törvényszéknél irónki állásra, a kassai számvivőségénel számgyakornoki állásra, a marosvásárhelyi törvényszéknél aljegyzői állásra van pályázat hirdetve.

NYILT-TÉR.

KMIKSZÁTH KÁLMÁN
Katángy-Naptár-
1899-re,
melyet az ORSZÁGOS HIRLAP elő
fizetői ingyen fognak megkapni
hirdetések közlésére a legalkalmasabb.
Hirdetéseket elfogad:
az Országos Hirlap kiadóhivatala
VIII. ker., József-körút 55. szám.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

New-York, augusztus 9. (C. T. B.)

	augusztus 9.	aug. 8.
	cents	cents
Baza szeptemberre	71 1/2	72 1/4
dezemberre	70 1/2	71 1/2
Tengeri szeptemberre	37 5/8	37 1/2

Chicago, augusztus 9. (C. T. B.)

	augusztus 9.	aug. 8.
	cents	cents
Baza szeptemberre	66 3/4	67 1/4
Tengeri szeptemberre	33	33 3/4

Mezőgazdaság.

Borászati kézikönyv. A földmívelési miniszter pályázatot hirdet olyan rövid népies munka megírására, mely alkalmas a pinczeegyletek, illetve szövetkezetek létesítésének előmozdítására s ezek megalakítására, szervezésére és működésére nézve utbaigazítással szolgál. Az első pályadíj 300 forint, a második 150 forint. Beküldési határideje 1898. október 31-e, amikor a kézirat a földmívelési miniszterium borászati osztályához czimezve az iktatóba küldendő.

Ipar és kereskedelem.

Oszták fegyvergyár. A bécsi tőzsdének ma saját külön kis „krach”-ja volt — oszták fegyvergyári részvényekben. Már napok óta kedvezőtlen hírek keringtek a vállalatról, ma azonban kipattant

a bomba egy, a társasághoz közel álló körök részéről közzétett közlemény képeben és ez a bomba annyira hatott, hogy a részvények hirtelen 40 forintra estek. — Ez a közlemény ugyanis azt mondta, hogy a néhány nap előtt, állítólag „egészségi okokból”, állásáról leköszönt Hochhauser vezérigazgató távozása nem volt egészen önkényes. Ellenkezőleg: a vezérigazgató ura menesztették. Ő tudniillik, hogy a vállalatot foglalkoztassa, külföldi államokkal nagyszabású fegyverszállítási szerződéseket kötött, amelyek lebonyolítása a társaságnak óriási veszteségeket okozott. Hogy ezek a veszteségek ne kerüljenek napfényre, a legutóbbi években a készletek és jelesül a nehezen ellenőrizhető félgártmányok nagyobb értékkel lettek a mérlegbe felvéve és ekként minden új tüzleti év számlája régi hünnökkel lett megterhelve. — Nagy szerepet játszottak a veszteségeknél a könnyelműen adott ügynöki jutalékok, a költséges szabadalmi szerződések és más indokolatlan költségek. Remélhető azonban, hogy a vállalat szanalása keresztülvihető. A pontos leltározás és mérlegzés legalább két hónapot fog igényelni és a részvényesek jól tesznek, ha a lefolyt üzleti évre vonatkozó jövedelmek tekintetében a reményeiket a minimumra redukálják. — Így szólott a társaság köréből eredő közlemény és képzeltetni, minő izgalmat keltett ez a bécsi börze, ahol a fegyvergyári részvény a spekuláció kiválóan kedvelt papírja, 248 forintra hirtelen 228 forintra szállott le a részvények kurzusa és csak nehezen tudott 230 forintra zárhatkor megállapodni. Mindenesetre jellemző az osztrák viszonyokra, hogy egy régi jóhírű iparvállalatnál efféle dolgok előfordulhatnak és midőn osztrák fegyvergyári részvényekben bizonyára magyar tőke is érdekelve van, sajnálhatjuk az esetet. De meg kell ragadnunk az alkalmat arra, hogy figyelmeztessük bécsi szomszédainkat, miként a részvényvállalatok politikája tekintetében mi mégis csak jobban állunk, mert régebbi iparvállalatainknál az osztrák fegyvergyárhoz hasonló esetek nem igen fordulhatnak elő.

Kereskedelmi esti szaktanfolyam. A budapesti kereskedő ifjak társulatának államilag engedélyezett és segélyezett, tizennolcz év óta fennálló kereskedelmi esti szaktanfolyama október 1-én nyílik meg. Beiratkozni már szeptember 1-jétől lehet esti nyolcz-kilencz óra közt. Felvilágosítással szolgál a titkárság.

Szerb-bolgár vámviszonyok. Mint a „Pol. Kor.”-nak Belgrádból jelentik, a szerb kormány megszüntette a Bulgáriába irányuló kivitelnél eddig fennállott vámkot és csakis csekély statisztikai illetéket szednek ezentúl a kivitelnél. Ez az intézkedés az egész országban és különösen a határvidéken nagy meglepedést keltett.

Kőbányai sertésplacoz, aug. 9. Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felüli sulyban) — krajczárig. Közép (páronként 300—400 kilogramm sulyban) — krajczárig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 59—59 1/2 krajczárig. Közép (páronként 251—320 klg-ig terjedő sulyban) 59—59 1/2 kr. Könnyű (páronként 250 klg-ig terjedő sulyban; 60—60 1/2 kr. Szerbiai: Nehéz (páronként 280 klg. felüli sulyban) 59—59 1/2 krajczárig. Közép (páronként 240—280 kilogramm sulyban) 59—60 krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm-ig terjedő sulyban) 59—60 1/2 krajczárig. Sertéslétszám: 1898. aug. 7. napján volt készlet 45.759 darab, aug. 8-án felhajtott 234 drb, augusztus 8-án elszállított 634 darab, augusztus 9-ére maradt készletben 45.395 darab. A hízott sertés létszáma változatlan.

Budapesti konzum-sertésvásár, aug. 9. A ferenczvárosi petrolleum raktárnál levő székealóvárosi konzum-sertésvásárra 1898. augusztus 8-án érkezett 652 drb. Készlet 29 darab, összes felhajtás 681 drb. Elszállított budapesti fogyasztásra 552 drb, elszállítatlan maradt 129 drb. Napi árak: 120—180 kilós 60—61 kr, 220—280 kilós 59—61 krajczár, 320—380 kilós 60—61 kr, öreg nehéz — krajczár, malacz 38—40 kr. A vásár hangulata élénk volt.

Bécsi sertésvásár, augusztus 9. Bejelentettek a mai vásárra 6863 darabot, felhajtottak pedig a vásár kezdetéig 2286 darab fiatal sertést, 8947 darab magyar sertést, összesen 6233 darabot.

Vontatott forgalom mellett jegyzések: elsőrendű 53-54 krajczár, kivételesen 54-1/2 krajczár, közepes és öreg sertés 51-52 krajczár, könnyű 49-51 krajczár és fiatal sertés 44-54 krajczár, különkint, előszilyban.

Budapesti borjuváár. augusztus 9. A mai vásárra felhajtott 566 darab belföldi és 18 drb. rugott borju. Napi árak 100 kilónkint: belföldi 30-42 forint, kivételesen 44 forint, rugott borju 18-23 frt.

Pénzügy.

A bankkimutatás. Jóllehet a gabonakampany már megkezdődött, az osztrák-magyar bank kimutatásában ez a körülmény még nem jut kifejezésre. Augusztus hó első hetében legalább a váltótárca nem gyarapodott, sőt 0.70 millióval megapadt. Csak a lombard-állomány növekedett 0.53 millióval. Hogy a bankjegyforgalom 2.16 millióval nagyobb, az nyilván az érczkészletnek 2.72 millióval történt megnövekedésében találja magyarázatát. Az adómentes bankjegytartalék 1.21 millióval gyarapodott és augusztus hó 7-én 46.74 millió forintot tett ki.

Olasz állami kölcsön. A Stefani-ügynökség valótlannak nyilvánítja mindazokat a híreszteléseket, amelyek arról szólnak, hogy állami kibocsátások volnának tervbe véve és kijelenti, hogy e hírek közönséges bűrzemanóvernek tekintendők.

Közlekedés.

Szatmár-fehérgyarmati vasut. A kereskedelmiügyi miniszter elrendelte a szatmár-fehérgyarmati helyi érdekű vasut műtanrendőri bejárását. A bejárást augusztus hó 24-én reggel nyolcz órakor kezdik meg a szatmári állomáson.

Az Első Biztosító Intézetnél Katonai Szolgálat Esetére 6 császári és királyi fensége József főherczeg védnöksége alatt (Budapest, V. Erzsébet-tér 1.) folyó évi július havában 1,181.900 koronáról szóló belépési-nyilatkozat nyújtott be, s 1,114.300 koronáról szóló kötvény lén kiállítva. A biztosítási tőke tehát immár 31,346.024 koronára rug. Az intézet tudvalevőleg fiugyermekék számára biztosít tőkéket és járadékokat a katonai szolgálat költségeinek fedezése, illetve ha nem soroztatás esetén ellátás czéljából a nagykorúság idejére, s össze nem tévesztendő egy hasonló czégű, újabb keletű osztrák vállalattal.

BUDAPESTI GABONATÖZSDE.

Budapest, augusztus 9.

A gabonatözsde nek ma megint lanyha napja volt. Az impulzus ezuttal a tengeren tülről jött. Newyork 1 7/8 centig terjedő árveszteséget jelentett. Holnap hozzák nyilvánosságra Washingtonban a hivatalos jelentést a mezőgazdasági állapotról és ugy látszik, mégis kedvezőbb színezete lesz e kimutatásnak, mint ahogy az utolsó napokban híresztelték. Az egyes államok — Kansas, Michigan, Ohio — eddig ismeretessé lett jelentései legalább erre vallanak. A chicagói börze statisztikusa különben már kiszámította, hogy az őszi buza terméseredménye 400 millió bushelt tesz. Az európai piacok persze reagáltak az amerikai lanyhulásra és Liverpoolban egy pennnyel csökkent a redvinter ára, Párisban 80 centimesmel a búzáé, Berlinből és Londonból szintén lanyha irányzatot jelentettek.

A helybeli fogyasztás derekasan kiaknázta a szítuációit és 15 krajczárig terjedő árengedményeket követelt, amit a tulajdonosok meg is adtak, sőt szállítási árúnál ennél többet is. A forgalom alig tett többet 20.000 métermázsánál.

Magától értetődik, hogy a határidőpiacz, amely különben tekintettel a tropikus hőségre és a tőzsdeteremben uralkodó horzasztó levegőre, néptelen volt és lefelé regulálta az árakat, noha megfoghatatlan, hogy ily körülmények között, ha az effektív és papír-buza kurzusai vetélkednek egymással az olcsóbbodásban, mikép fog az a sokat emlegetett disparitás kiegyenlítődni. Pedig az árkondelláció mostani természetellenes helyzetében sokáig már fenn nem maradhat. Este zárul a szeptemberi buza 8 forint 13 krajczáron, a márcziusi 8 forint 25 krajczáron, a napi árveszteség tehát mintegy 12 krajczár.

A többi czikkeek közül az effektív rozs szintén tíz krajczárt vesztett árából, míg zab, árpa és tengeri jelentéktelen forgalom mellett változatlanok maradnak.

A határidőpiaczon zárul a szeptemberi rozs 6 forint 44 krajczáron, tehát hat krajczárral olcsóbban, a szeptemberi zab 5 forint 35 krajczáron, tehát 3 krajczárral alacsonyabban.

Uj tengeri is lanyha volt, mert több vidékről esőt jelentettek, zárul 4 forint 20 krajczárral, tehát nyolcz krajczár az árveszteség.

Felmondás ma nem volt. A következő liquidációs árfolyamokat állapították meg:

Repcze 12 frt 40 kr.

Tengeri 4 frt 86 kr.

A repczehatáridő ma-holnap véget ér, szállítás azonban még nem fordult elő. Egészben még 10.000 métermázsányi az engagement.

Előfordult készáru-eladások.

Mennyiség munkában	Ar	faj	helytől kint vagy kilogram.	Állás hely megjézés	ár netto 100 kilo-gram- kint	késsz. vagy 8 hora
200	uj	buza	tiszavidéki	81 ⁵	Budapest	9.921/93 hó
200	"	"	"	81	"	9.85
300	"	"	"	81	száll. Bpest	9.75
100	"	"	"	82	átlag Bpest	9.75
200	"	"	"	81 ⁵	"	9.75
100	"	"	"	80	"	9.75
200	"	"	"	79	"	9.75
100	"	"	"	78 ⁵	"	9.75
400	"	"	"	78	"	9.75
100	"	"	"	80 ⁵	"	9.75
300	"	"	"	80	Budapest	9.75
150	"	"	"	80	sárga Bpest	9.55
500	"	"	"	79	száll. Bpest	9.60
100	"	"	"	78 ⁵	"	9.55
100	"	"	"	78 ¹	úszkös Bp.	9.30
100	"	"	"	78	"	9.10
100	"	"	"	73	Budapest	9.60
100	"	"	"	77 ⁵	"	9.45
100	"	"	"	76 ⁵	"	9.50
100	"	"	"	74 ⁵	"	9.40
100	"	"	"	81 ⁵	átlag Bpest	9.85
100	"	"	"	81	"	9.85
100	"	"	"	80	sárga Bpest	9.65
150	"	"	"	80	"	9.62 1/2
200	"	"	"	80 ⁵	"	9.50
100	"	"	"	80 ⁵	Budapest	9.80
100	"	"	"	79 ⁵	"	9.70
1000	"	"	"	79	száll. Bpest	9.70
100	"	"	"	78 ⁷	sárga Bpest	9.30
300	"	"	"	78 ⁵	Budapest	9.65
100	"	"	"	79 ⁵	sárga Bpest	9.55
300	"	"	"	78	"	9.45
100	"	"	"	77	Budapest	9.50
300	"	"	"	78 ⁵	sárga Bpest	9.40
100	"	"	"	78	"	9.50
650	"	"	"	77	Budapest	9.50
100	"	"	"	78 ⁵	"	9.70
200	"	"	"	78	"	9.50
400	"	"	"	79 ⁵	kev. Bpest	9.50
1000	"	"	"	77	száll. Bpest	9.35
500	"	"	"	77	"	9.25
1600	"	"	"	77	"	9. —
1500	"	"	"	75 ⁵	"	9. —
500	"	"	"	77 ⁵	Budapest	9.45
300	"	"	"	82	"	9.90
100	"	"	"	80	sárga Bpest	9.50
100	"	"	"	79	Budapest	9.60
100	"	"	"	79 ⁵	"	9.55
1500	"	"	"	79 ⁵	száll. Bpest	9.15
150	"	"	"	"	Budapest	7.25
200	"	"	"	"	Bpest par.	7.10
100	"	"	"	"	"	7. —
200	"	"	"	"	Budapest	5.95 kp
100	"	"	"	"	"	5.85
200	"	"	"	"	"	5.80
100	"	"	"	"	"	5.70
300	"	"	"	"	Budapest	5.05
150	"	"	"	"	"	5. —
200	"	"	"	"	Kőbánya	5.80

Előfordult határidőkötések.

Ar	Határidő	Délleti és déli tőzsde Kezd. Forgalom	Délleti tőzsde Zár.	Délleti tőzsde Kezd. Forgalom	Délleti tőzsde Zár.
buza	márcz.	8.32	8.32-31-30	8.29	8.28 8.27-26 8.24
"	szept.	8.22	8.20-18-19 21-20-18	8.16	8.16 8.15-16 8.12
rozs	szept.	6.46	6.48-50-49 48-47	6.45	6.47 6.46-45 6.44
zab	márcz.	5.57	5.56-57	5.58	5.56 5.57-56 5.55
"	szept.	5.36	5.35-36	5.37	5.36 5.37-36 5.35
tengeri	aug.	4.87	4.89	4.89	4.87 4.88 4.87
"	szept.	4.90	4.91	4.92	4.90 4.91 4.90
"	máj.	4.25	4.26-28 29 31-29-26	4.23	4.21 4.22-21 4.20
repcze	aug.	12.40	12.45	12.50	— — — —

Raktárállomány:

	Kilogramm	Raktár	Állom.
m é t e r m á z s a			
Buza	8000	3761	—
Rozs	900	199	—
Árpa	2300	599	—
Zab	1300	24	—
Tengeri . . .	80300	3141	—
Liszt	15800	936	—

Gabonaforgalom:

1898. augusztus 9.

	érkezett	elszállított
m é t e r m á z s a		
buzából . .	22913	—
rozsból . .	354	301
árpából . .	10875	1280
zabból . .	3667	1622
tengeriből .	12344	4901

Hivatalos készárnyjegyzések.

Ar	ó vagy uj	faj	hektoliterenkint szálf kilogramban	100 kgr. készpénz- ára	hektoliterenkint szálf kilogramban	100 kgr. készpénz- áru
Buza	uj	tiszavid.	74	—	75	—
"	"	"	76	9.30	9.25	77 9.45 9.45
"	"	"	78	9.50	9.60	79 9.65 9.70
"	"	"	80	9.75	9.80	81 — —
"	"	pestvidéki	74	—	75	—
"	"	"	76	9.25	9.30	77 9.35 9.40
"	"	"	78	9.45	9.55	79 9.60 9.65
"	"	"	80	9.70	9.75	81 — —
"	"	fehért.	74	—	75	—
"	"	"	76	9.30	9.35	77 9.40 9.45
"	"	"	78	9.50	9.60	79 9.65 9.70
"	"	"	80	9.75	9.80	81 — —
"	"	szerb	78	—	—	—
rozs	"	elsőrendű	70-72	7.10	7.15	—
"	"	másodr.	—	7. —	7.05	—
árpa	"	takarm.	60-62	6.65	6. —	—
"	"	szeszfőz.	62-64	6.50	7.20	—
"	"	sőrfőzésre	64-66	7.50	8.50	—
zab	ó	—	39-41	5.70	6. —	—
tengeri	"	bánsági	—	5.05	5.10	—
"	"	másnemű	—	5. —	5.05	—
repcze	uj	káposzta	—	11.75	12.25	—
"	"	másnemű	—	—	—	—
kőlis	"	—	—	—	—	—

Hivatalos határidőjegyzések.

Ar	Határidő	Déli tőzsde zárata augusztus 8-án	Déli tőzsde zárata augusztus 9-én	Leszámlolt árfolyamok
buza	márcz.	8.38	8.40	8.28 8.30 —
buza	szept.	8.29	8.31	8.16 8.17 —
rozs	szept.	6.48	6.50	6.45 6.47 —
zab	szept.	5.84	5.86	5.86 5.88 —
tengeri	aug.	4.88	4.90	4.88 4.86 4.86
"	szept.	4.91	4.93	4.90 4.91 —
"	máj.	4.27	4.28	4.21 4.23 —
repcze	aug.	12.35	12.45	12.40 12.50 12.40

BUDAPESTI ÉRTÉKTÖZSDE.

Budapest, augusztus 9.

Fölötte lanyha volt az értéktözsde ma az egész napon végig, olyannyira, hogy a vezető értékek árvesztesége még a tegnapi estétől már igen gyöngye zárlat ellenében is 1.50 forintot vesztettek körülbelül. Oka ennek a nagy lehangeltség, melyet a bécsi tőzsde valóban érez, vagy csak mutat — ez egyelőre ki nem puhatolható — a steiri fegyvergyár esete fölött. Az „eset“ pedig a következő: Az a Hochhauser doctor ur, aki Werndecz halála óta igazgatja a gyárat, rettentően prédálta a pénzt, nagyon sokat vesztett a fábrikáczió és hogy ezt leplezze, az évi mérlegeket is „berendezte“. Az új igazgatótanács ezt fölfedezte és az igazgatót lemondatta. Azok, akik az igazgató sáfárkodásából hasznot húztak, az új igazgatótanácsot megtámadták és az igazgatótanács, hogy támadóit elhallgattassa, ma reggel egy communiqtés tett közzé, melyben Hochhauser ur igazgatását jellemzi, az ideit oszlatéskot egy „minimumra“ redukálni szükségesnek mondja és további leleplezésekkel fenyegetődzik. E derült égből lecsapott villám folytán a steiri fegyvergyár részvényei Bécsben mindjárt reggel 40 forinttal buktak árban és e legmélyebb árukon megállapodtak. Képzeltetni a konsternációt, mely a bécsi tőzsdét erre a bukásra és arra az enuncziációra elfogta! És ezt a rökönyt

BABEL.

Franzia regény. (3)
Ira: Augustin Filon.

A kocsi mozdulatlanul állnak helyükön, lámpáik kialudt... a kocsi ott szücskél a bakon nyugodtan, zavartalanul, mint a tengeri sirály a viharban.

Es a tömeg hagyja oket. Ezen ugyan felzudul és egyik-másik kifejezést ad dühének, állatias módon lökdösödve, káromkodva, valósgalgal dulakodva, ami szünetel egy pillanatra, hogy aztán ujult erővel törjön ki.

Ebben az időben Julien felmegy a padlászobába, melyet anyja szobája felett elfoglalt. Es visszatérvén e szomorú kószálásról, a kóválygásról a mások örömei körül, fáradt, elkeseredett szívvel, kielégítetlen vágyakkal tér nyugalomra, melyek az örületesség fokozódnak.

V. Julien a folyosón társalgott egy barátjával, ki meglátogatta, mikor Fidés haladt el mellettük, hogy félbeszakítaná beszédét, bizalmas „jó napot“ kívánt neki.

Fidés könnyű főhajattal és halk köszönettel vás zolt.

A látogató kiegyenesedett, tiszteletteljesen köszönt és mikor Fidés kint volt a kapun, gyorsan fordult Julienhez: — Ki ez?

— Szomszédunk, akivel játszadoztunk, mikor kicsinyek voltunk.

— Pokolian szép!... Ha ilyen gyönyörű szomszédnóm volna, tudnám, hogy mivel töltsöm a szombat-estéket.

Julien kaczagott. — Udvarolni Fidéseknek!... Bizony ez még nem jutott eszembe.

Barátja kétkedőleg bólintott a fejével. — Adieu... titkolódzó szölt és távozott.

Julien ez az incidens igen megzavarta. Igaz-e, hogy Fidés csinos, pokolian csinos? nem tudja; hetek, hónapok óta figyelemre se méltatta. Rá nézve még mindig a sovány, fekete kis leány volt, kit tréfából fejbe kollintott és aki viszonzásul megcsipte. De hát egy idegen férfi szemébe ötlött!...

Bizonyos férfiak szemében semmi sem emeli annyira egy asszony értékét, mintha mások előtt kívánatos, és Julien ilyen férfi volt. Es egyszerre égető vágya támadt, hogy Fidésat viszonlássza. Rágyújtott egy cigaretteró és fel- és alásetált az udvarban, így várva, míg Fidés visszatér. Képzeltét ez az új dollog egészen betöltötte s a türelmetlen várokzásban gondolkodása, mely csak a közvetlen történéndőkre terjedt ki, egészen kimerítette. Végre megjelent Fidés s ő eléje sietett.

— Milyen soká maradt ön! — Dehog, alig egy negyed óráig. Ön beszélni kíván velem?

— Igen, azaz... hogy akarnék... Már száz éve nem beszélgettünk egymással. Nem mennék be?

A bolt mögötti társalgóra mutatott. — Nem, nem oda! Julien körülnézett.

— Üljünk le a tekenős ládára.

Az udvarban egy régi láda volt, mely egy tekenősbéka lakásául szolgált, mikor azt Nahima Adenből magával hozta. Az orgonista marmótájával és egy jamaikai papagályllyal együtt exotikus jellegűt adott Babelnak a tekenős béka, melynek azonban két londoni tél véget vetett.

Julien megfordította a ládát, egy szél-

mentes sarokba állította és helyielyel kínálta Fidést.

— Milyen meleg van, szölt ridés szörazokozottan és levette kalapját, melyet térdre tett. Julien egész közelebről nézhetette őt teljes szépségében. Igen, nagyon csinos Fidés és e perczben ezerszerre csinosabb mint vnlaha, reszkető tekintetével és a rózsaszín lehelettel, mely fehér arczát elborítja.

(Folytatás következik.)

A főszerkesztő távollétében

a szerkesztésért felelős: Kálnoky I. h. szerkesztő.

Pirszén-eladás
Van szerencsénk ezennel közhírré tenni, hogy mai naptól kezdve további intézkedésig I-ső rendű és diópirszénet 100 kgr. 1 frt 72 krért, II-od rendű pirszénet 100 kgr. 1 frt 20 krért.

A budapesti értéktözsde hivatalos árjegyzései 1898. augusztus 9-én.

Table with multiple columns listing various securities, bonds, and exchange rates. Columns include 'Állampapírok', 'Záloglevelek', 'Elsőbbségek', 'Részvények', and 'Sorsjegyek'. Each entry lists the instrument name, its value in 'pénz' and 'ár', and the issuing institution.

SZINHÁZAK.

Budapest, szombat, 1898. augusztus 10-én.

VÁROSLIGETI SZINKÖR
Igazgató Föld Zsigmond.

Orpheus
az alvilágban.

Operette 4 felvonásban. Iria:
Ofenbach.

Kasza 7 órákor.

BUDAI SZINKÖR

Koldus diák.
Operette 3 felvonásban.
Kasza 7 órákor.

KISFALUDY-SZINHÁZ
Ó-BUDÁN.

Igazgató: Fejer Dezsd
Zárva.

Császárfürdő

BUDAPESTEN.

Elsőrangú kenes bővízü gyógyfürdő
páratlan gőzfürdővel, legmoder-
nebb iszapfürdővel, pompás,
ésványvíz uszodákkal, ká-
zfürdővel, 200 képviselemes lakozó-
házzal. Legszelídabb kezelés. Pros-
pektus kívánatra ingyen és bér-
mentve. 773

**Tornaeszközök, függő-
ágyak, kötélárak, háló**

rehabilitációk, kenderből, zsinó-
rak, örmők, hálószék, szék és
ponyvák, valódi angol Lawn-Tennis és kerti
társas-játékok.

Soffer Antal

Budapest, IV., (Károly-laktanya) Károly-utca 12. sz.
Vidékre árjegyzék szerint. 76

Egy hétig
MAGAS TÁTRÁBAN
TÁRSAS KIRÁNDULÁS.

Üdülés, szórakozás s ezen fenséges vidék legszebb ré-
szeinek beutazása.

Indulás: augusztus hó 14-én reggel 7 órákor.
RÉSZVÉTELI-ÁR SZEMÉLYENKÉNT: 50 frt.
Beleértve gyors vonatra és fogaskerék vasútra szóló menetdíj
jegyet, az összes bérkocsi, helypénzt és 7 napig teljes ebérendő
ellátást. Részletes programmal szolgál a

Gyógyfürdők, Üdülőhelyek és Utazási Közp. Iroda
BUDAPEST, V., DOROTTYA-UTCA 13. SZ.

Péca-, Váltó- és Jelzáloghitel!

Ausztria egyik legnagyobb jelzálog-hitelbankjának,
valamint az **Elzászi Kereskedelmi- és Jelzálog-
Hitelbanknak**

kizárólagos főképviseletése

Jelzálog-kölcsönöket ad és konvertál nagybirtokokra,
az összeg nagyságához képest 4—4 1/2 százalékra;
házakra is vidéki városokban közvetít jelzálog-
köcsönöket 5% mellett.

A kölcsönök a legmegtartósebb feltételek mellett
minden előleges költségek nélkül eszközölhetők s a
felveendő kölcsön megszavazása után **kívánatra**
megfelelő összeg előlegképen adatik. Ugyanígy
váltóhitel is megszerezhetők. Mindezekről felvilá-
gosítást ad az

Ingatlan-, Hitel- és Jelzálog-forgalmi
iroda

Nagyváradon, Pável-utca 376. sz.

Magyar üvegbiztosító-társaság

Budapest, Váci-körút 31. szám.

Biztosít tákorvételbát portálékban, üvegtálcákat egész épít-
ményrakat, a legelősebb díjak és a legpontosabb kifizetés
mellett. Több évre szóló biztosításnál tetemes kedvezmények. Elvált
szállításai biztosításokat is. 1211

Ügye: Ügynekök keresztneve.

Tan- és nevelő-intézet

Rákos-Palotán. (Budapest mellett.)

**Kies és egészséges fekrése folytán a fővárosi előkelőbb közön-
ségnek kedvelt nyaralóhelye.**

Kényelmes közlekedés a fővárossal a villanyos vasutak és a m. áll.-vasút által.

Az intézet egy öt hold kiterjedésű parkban fekszik. Növények felvétel-
nek 4 elemi, 6 polgári, 8 gymnasiumi osztályba. Az elemi, polgári és a négy
első gymnasiumi osztályok a nyílvanosság jegyével vannak felruházva. A gym-
nasium négy felső osztályába járó tanulók is alapos oktatásban részesülnek és
mint magántanulók egy nyilvános gymnasiumban tesznek vizgát. A magyar,
német, francia, latin nyelvek alapos tanítására különös súlyt fektetnek. A szellemi
tehetségek fejlesztése mellett a test edzésére is kiváló gond fordítottatik. Kifünő
tanerők. Alapos oktatás és gondos felügyelet. Erőt adó jó táplálék. Kifünő víz.
A növendék díj mérsékelt. Ismeretivel (programmal) és bővebb felvilágosítással
szívesen szolgál Rákos-Palotán (Budapest szomszédságában, vasúti-, posta-
és távirat-állomás.)

Wagner Manó,
Igazgató, intézetvezető.

Megrendelhető:

1. Utánvétellel bérmentve.
2. Két forintos havi részletre a meg-
jelent 12 kötet egyszerre szállítva.
3. Egy forintos havi részletre egye-
tőre 6 kötet szállítva, 10 részlet
kifizetése után további 6 kötet.

Mikszáth Kálmán
művel:

- I. A tekintetes vármegye.
- II. Az apró gabony és a súp.
- III. Nemzetes uraimék.
- IV. Pipacsok a buzában.
- V. Tavaszi régyek.
- VI. Erak és paraszok.
- VII. A két koldusdiák.
- VIII. Club és folyosó.
- IX. A beszélő kőutcs.
- X. Pereye.
- XI. Lovagvátrak, kis primás.
- XII. Katángy Manyhértlevelél

Mikszáth Kálmán
összegyűjtött munkái.

Olcsó egyöntetű diszkiadás
12 kötetben

A gyűjtemény ára
diszkötésben **36 frt**

A kötetek fényesen vannak kiállítva, piros vagy
barna kötésben.

Móltóztassók az alábbi rendelőlapot levágni és aláírva lapunk
kiadóhivatalához beküldeni.

A Réval Testvérek Irodalmi Intézet Részvény-társaságnak Budapesten. Megrendelem a t.
Társaságtól az „Országos Hirlap” kiadóhivatala utján.

MIKSZÁTH KÁLMÁN összegyűjtött munkáit
12 diszkötésű kötetben 36 forintért.

- a) Utánvétellel bérmentve.
- b) 2 frtos havi részletfizetés mellett, a 12 kötet egyszerre való szállí-
tását kívánva.
- c) 1 frtos havi részletfizetés mellett, olyképen, hogy 6 kötet azonnal
szállíttassék, a további 6 kötet pedig 10 részlet kifizetése után.

Az első részlet utánvétellel szedendő be, a továbbiak 10% kötet mindaddig fizetendő
a Társaság pénztáránál Budapesten, míg a má vételára törlesztve nincs. A részletfizetések be nem tartása esetén szíves
kedjék a Társaság összeges postai megbízás utján, a postaközlőg hozzászámítása mellett bészédelni. A
részletek címletelésénél a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a gyűjteménynek teljes vételára esedékesnek válik. A
gyűjteménynek a befizetett részletek által még nem fedezett része a részvénytársaság tulajdona marad.

Lakhely: _____ Név: _____
Kelet: _____ Állás: _____

Részletfizetésre

porcellán-készletek, majolika-, üvegáruk, china-azület,
lámpa, tükör, bambus-buterek, bőrárak, aczárak s.b. kaphatók.
Kiszárolt képez árjegyzéket ingyen és bérmentve
küld a szegedi porcellánfestészeti gyár

IVÁNKOVITS KÁROLY és fia Szegeden.

Utazó-Égynekök Felsőmagyarország és Erdély részére
10 referenciák mellett kerestettek.

Nagy bolthelyiség

a József-körút legélénkebb helyén
f. évi november hó 1-ére kiadó/

Czím a kiadóhivatalban.

**Makulatura-
papir**
olcsón kapható

Bővebbet a kiadóban.

24 havi

részletfizetésre kapható

MAGYAR VÖR. + SORSJEGY

Huzás szeptember 1-én.

Főnyeremény 20.000 korona.

Fizetendő havonként:	
3 darabra	1 frt —
4	1 " 50
5	2 " 50

Már az első és második részlet beküldése ellenében kiadom a sorsje-
gyek sorozat és számaikat tartalmazó részletet (3 részlettel nyugtázva, tehát
1 részlet engedmény), melynek birtokában már a vevő az összes huzásokban
gyakorolja az egyedüli játékjogot.

Fleissig Sándor
BUDAPESST,
VII., Erzsébet-körút 2.

Ügynekök prima referenciával, kik az 1893. évi XXXI. t.-cs. é.
telmében sorsjegyek részletfizetésére való eladási-
val foglalkozni ohajtanak, felvételnek.
Minden huzás után megküldöm a „Harmes”
hiteles sorozólapot.
Fizetések portómentesen történnek postai-
karékpénztári cheque alapján.

AZ ORSZÁGOS HIRLAP APRÓ HIRDETÉSEI

Minden szó 2 krajczár.

Vastagabb betűkből szedve 4 krajczár.

Ha a hirdető címét is közli a hirdetésben, vagy a választ poste-estante kéri, akkor minden közlés után még 30 krajczár kincstári bélyegilleték is fizetendő. — Czóler-úti is lehet a szöveget s a levéljegyeket beküldeni. Mialatt a köznyen kiszámíthatja az apróhirdetés árát.

Kiadóhivatal:

VIII. kerület, József-körut 65. szám.

Előre fizetendők készpénzben, levélbélyegekben vagy postautalványon.

APRÓ HIRDETÉSEK ÉS ELŐFIZETÉSEK

ORSZÁGOS HIRLAP

részére felvételnek kiadóhivatalunkon kívül (VIII. ker., József-körut 65.) a következő üzletekben:

- I. ker., Tárnok-utca 22. sz. **Balácskó György** ügyvéd.
 - II. „ Fő-utca 7. sz. alatt **Eisenbach Vilmos** fűszerkereskedése.
 - IV. „ Kecskeméti-utca 14. sz. **Szántó Már**, dohánypörzső.
 - IV. „ Rarissh-bazár **Déval József**, dohánypörzső.
 - IV. „ Petőfi-tér 3. szám **Kemetsék A. J.**, dohánypörzső és utaságyárda.
 - V. „ Nagykorona-utca 20. sz. **Löwinger Gyula**, fűszerkereskedése.
 - V. „ Dorottya-utca 13. sz. **Weil Vilmos**, dohánypörzső.
 - V. „ Váci-körut 6. szám **Moreno Janka**, dohánypörzső.
 - V. „ Sipót-körut 22. szám **Wollas Zsigmond**, dohánypörzső.
 - VI. „ Teréz-körut 54. szám **Krausz Sándor**, dohánypörzső.
 - VI. „ Andrássy-ut 48. szám **Kohanczy Posa**, dohánypörzső.
 - VII. „ Erzsébet-körut 50. szám **Heisler Béza**, dohánypörzső.
 - VII. „ Erzsébet-körut 7. szám **Frad J.**, dohánypörzső.
 - VIII. ker., a Nemzeti színház bérh.
- s ugyane helyeken mindennemű felvilágosítások készségesen megadatnak.

Apró hirdetések 20 kr.-on alól nem közöltetnek.

LEVELEZÉS.

- W....f....!!!** Gratulálunk G. H. és neje. 5730-1
- Budai Katicza** Bábónára számúre köréből, némaleg kiengesztelődve várja kedves levelét Dezső. 1349-1
- Piros ruhás** kedves hölgyet felkeri azon alacsony barna fiatalember, ki őt az Andrássy-utól a Föld-utczán át a Lánchídig kísérte, vajon közlebbi ismeretség lehetséges volna-e. Választát „Kisérőnek” jelge alatt e laphoz kéri. 5708-1
- Palkó.** Ügyeim teljesen rendezettek — a küldeményt megkaptam. Levélben többet. Csékol Juczka. 5726-1
- Fekete.** Álljon meg az Istenke számtalanszor azért, mert olyan nagyfalkú voltál. Hogy fogom tudni azt neked visszafizetni, arról fogalmam sincs. Imádtak, jobban mint valaha. Igen szereimétek látni, te édes. Ha lehet, írj imádó Székédnek. 5728-1
- Seona.** Igen haragszom rád, mert nem írsz. Ez nem a te szokásod. Remélem, nincs semmi bajod, csak inkább nem gondolsz ránk. Tehát írj csékoló M...-ednek. 5718-1
- Somogy A.** Tehát annyire jutottunk? Nem hittem volna, hogy ilyen hamar elfelejtette. mit szentül megfogadott és ígért, de se baj, jobb most, mint később. Ezek után is üdvözlö meg mindig a régjé. 5724-1
- Rokuskát.** Ma vett kártyája nagyon szerencsétlenné tette, de bízom hogy közel találkozásunk azért megtörténik. En 20-an este indulok el és ha te akkorra nem jöhetsz, még okvetlen tudósíts, részemről azt hiszem nem lesz akadály. Az ígért képet hozd magaddal. Solszor csékol imádó. 1851-1

HÁZASSÁG.

Férjhez menni óhajt egy igen esinos, 20 éves, izr. leány 1000 fnt hozománynyal. Csakis névvel ellátott ajánlatok vétetnek ügyelembé. Jelge „Erna 20.” 5702-2

ÁLLÁST KERES.

50 korona jutalmat adok annak, ki nekem egy rak-fárnoki, felügyelői, vagy ehhez hasonló állást szerez. En egy 30 éves úós kereskedő vagyok. Levélbeli megkereséseket „50 korona jutalom” alatt a kiadóhivatalba továbbít. 5714-3

Fiatalkisasszony, ki a kereskedelmi szaklat-folyamatot most végezte kitünő eredménnyel, szerény fizetés mellett elfogad irodai állást. Levélbeli szives megkeresést „Ügyes” cim alatt a kiadóhivatalba kér. 5646-3

Hivatalnoknő szép írással, az irodai teendőkben jártas, állást keres. Cim a kiadóhivatalban. 5640-3

Intelligens özvegy nő, ki a német, francia és szláv nyelveket beszéli, a háztartás vezetésében jártassággal bír, házvezetőnői alkalmazást keres. Cime a kiadóhivatalban megtudható. 5698-3

OKTATÁS.

Czimbalom-tanítónő ajánlkozik, tanit a legkitünőbb tanmód szerint (óránként 50 kr.). Ugyanott egy remekhangu, pedálos Horváth-féle czimbalom is eladó 60 forintért. Cim a kiadóhivatalban. 5694-5

Zenetanítónő mérsékelt áron ad alapos oktatást zongorából. Megkereséseket „Zongoratanítónő” jelge alatt a kiadóhivatal továbbít. 5660-5

Nevelő, izr. vallásu, ajánlkozik szerény feltételek mellett a jövő tanévre. Levélbeli megkereséseket a kiadóba kér „Nevelő” jelge alatt. 5658-5

HÁZ- ÉS TELEK-ELADÁS.

Egy kétszáz holdas jó termőföld szabadkézből eladó, Ügyzőkők kizárva. Levelet „Ceres” jelgére e lap kiadóhivatalához. 5674-7

Rákos-Palotán a Széchényi-telep, illetőleg a körvasut közvetlen közelében egy 2000 négyszögöl nagyságu telek jutányos árban eladó. 5256-7

A Ságymányoson, valamint Nagyalföldön Szent László-uton és Petneházy-utczában, néhány telek jutányos árban eladó. Cim a kiadóhivatalban. 5402-7

Megbízható és jártas egyén, kik venni vagy eladni szándékoznak házat és telket (Ujpest környékén), jutányosan közvelit. Az érdeklődők forduljanak hozzá egész bizalommal. Cim a kiadóhivatalban. 5268-7

VÉTEL.

Veszek keveset használt kerékpárokat. A gyártmány és az ár megomlításával ellátott ajánlatot ezen laphoz kérek „Kerékpártörzsde” cimzen. 5668-9

Előszobafal kerestetik. Levélbeli ajánlat „H. J.” jel alatt e laphoz czimzendő. 5666-9

Mielőbbi megvételre kerestetik egy 4 méteres portál. Cim a kiadóhivatalban. 5722-9

KIADÓ SZOBÁK.

Elegánsan butorozott utczai szoba, az ÜB6i-ut közleében, kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 5698-10

25 frtért teljes ellátást külön bejárata szobával nyer 1 fiatal ur. Cim a kiadóhivatalban. 5738-10

Nagyon elegánsan butorozott utczai szoba a József-köruton, fürdőszoba használatlall kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 5392-10

Egy elegánsan butorozott udvari szoba a Szentkirályi-utczában kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 5652-10

Egy csinosan butorozott szoba, fürdőszoba használatlall és esetleg teljes ellátással kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 5650-10

LAKÁS KERESTETIK.

A Csengery- Izabella- és Vörösmarty-utczában, a Király-utca tájékán 2 szobás utczai lakás minden hozzátartozóval kerestetik. Levélbeli ajánlat „Tiszta lakó” cimzen a kiadóhivatalba intézendők. 5506-11

Sakást keresek a VI. kerületben, mely álljon 2 utczai szobából, előszoba, fürdőszoba, stb. Az ár megemlítésével ellátott ajánlatot a kiadóba kérek „Terézváros” cimzen. 5512-11

SZOBA KERESTETIK.

Az Üllői-ut és Ferencz-körut környékén keresek egy elegáns utczai szobát, esetleg teljes ellátással. Csakis előkelő családnál. Szives megkereséseket a kiadóhivatal közvelit „Állandó” jelge alatt. 5606-12

KIADÓ LAKÁSOK.

A vigszínház tőszomszédságában ujonan épült palotában néhány lakás, valamennyi légszusz- és villamvilágítással legnagyobb komforttal és elegáns berendezéssel, azonnal kiadó. Ugyanott földszinti helyiségek üzletnek vagy raktárnak. Házbér igen mérsékelt. Cim a kiadóban. 5388-13

A Garai-utczában 2 utczai szoba, előszoba, konyha, speiz stb.-ből álló lakás sürgős elutazás miatt rendkívül olcsó áron kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 5236-13

KIADÓ BOLTHELYSÉGEK.

Jrodának, műhelynek, divatszalonnak, egyiétli helyiségeknek, vivóteremnek, magániskolának vagy nagy lakásnak alkalmas nagy helyiség 1-ső emeleten azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 3662-17

Nagy bolthelyiség a József-körut legnagyobb forgalmu helyén kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 4706-17

KÜLONFÉLE.

Köhögésnél, rekedtségnél vegyen 30 krért Réthy-féle Pemeteffl-czukorkát. 1537-18

Két iskolásleánykát teljes ellátásra elfogad a jövő iskolai tanévre intelligens gyermektelen házaspár. Szigorú felügyelet. Zongoraoztatás, esetleg zongorahasználat. Cim a kiadóban. 5700-18

A legelegánsabb utczai ruhákat olcsó árban készit egy elsőrangú varrónő. Cim a kiadóhivatalban. 5428-13

Egy ügyes nő szabónő elvállal elegáns ruhákat szerény díjazás mellett. Cim a kiadóban. 5622-18

Teljes ellátást nyerhetnek intelligens fiatal emberek vagy tanulók egész éven át szerény feltételek me llett. Cim a kiadóhivatalban. 5448-18

Jgen ügyes nőruha- varrónő ajánlkozik házakhoz napi 1 fnt 50 krért. Cim a kiadóhivatalban. 5508-18

Ügynökök

magus provisió mellett felvételnek egy igen előnyös szép biztosítási ág terjesztésére a Hamburgi katona szolgálati, kihazasítási és korbiztosítási társulat vezérigynökségénél, Budapest, Almássy-utca 4. Biztosításokban nem jár tasakellően kiképezetnek. Ugyanott egy paázbeszedő levéltetik 500 fnt kanczió mellett.

Szeretelmeket

Veszkiöl és értékesít

Pataky H. és W.

szabadalmi irodája

Budapest, VII. ker. Erzsébet-körut 42. Kompost: Buzla, Liszst. 25

Alapítva 1882-ben.

Saját irodák: Hamburg, Frankfurt Köln, Bonyász, Lipsee, Hannover, Praga, Varsó, New-York.

Eddig 30.000 megbízás és több mint bejelentési értékesítési összeg mintegy 24 millió márkára felvilágosítás és tervezet lapokra. A magyar kereskedelmi muszium képviselője.

MERCUR

Bank- és váltóüzlet-részvenytársaság

Budapest, Dorottya-utca 12. sz.

390.000 korona nyerhető:

1 drb. Osztrák hitel-sorsjegy-igérványvel. Huzás szept. 1-én. Főnyeremény 300.000 kor. fnt. 6.50 1 drb. Osztrák földhitel-sorsjegy-igérványvel. Huzás aug. 15-én. Főnyeremény 30.000 kor. 2.- fnt a kettő együtt csak 8 forint.

Évtizedek óta fön. álló és jó hí névnek örvendő

Likör-gyár, és 1264

pálinka-nagykereskedéssk

dezertilláló készítméssel, legújabb re. dszerral, nagy gyári-teleppel, előkelő vidéki városban, messze kiterjedő vevőkörrel, a tudományos betegkedésére miatt eladó. Szükséges törebe-fektetés legalább 25.000 forint. Csakis komolyajánlatok kérének „A. Z. 101” jelge alatt Fischer J. D. hirdetői irodájába Budapest, Zs. biras-utca 7. sz.

HIRDETÉSEK felvételnek lapunk kiadóhivatalában, VIII. József-körut 65. szám

Kávé

levárolva és hőrmantvo házhoz szállítva:

- 4 1/2 kg. Kuba . . 6.50
- 4 1/2 kg. Mocca . . 6.50
- 4 1/2 kg. Jáva . . 6.50
- 4 1/2 kg. Gyöngy . 6.80
- 4 1/2 kg. Portoriko . 5.80
- 4 1/2 kg. Santos . 4.50

valódsága garantirozva.

Belák István

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 4. Átmeneti raktár Páma.